

ÇUKUROVALI! KURTULUŞ BAYRAMIN KUTLU OLSUN**Beş Ocağı
Yaratanlara**

Ey, gözlerimizin incilediği ya-
yerine, gönüllerimizde zafer abidesi
yaratanlar!

Dünkü şecaati kadar bu gün
de, aramızda tevazunun timsali
Çukurovanın Sinanları, Şemsed-
dinleri, Ferahimleri, Cemal Efele-
ri, Genç izzetleri, mücahit Emi-
neleri, Tırmık Mehmetleri!

Kalplerde, gazanfer diye tel-
cile hak kazananlar!

Vatansızlığın ölüm olduğu-
nı inananlar!

Bu gün alınan her nefeste
hakları olan, şöhretin meçhul nam-
ları!

Ey bu toprağın layemüt in-
sanları!

Vatan topraklarını dökülen
kanlarıyla mabetleştiren,

Hürriyet uğruna, Kahraman-
lığı mucizeleştiren,

Bir avuç Türk dilaverile Kuç-
rete mührak olanlar!

Ey bu gün, Molla Kerimle,
Ulu divanda ŞEHİT'lik payesile
huzura garkolanlar!

Sizleri, söylenememiş, duygu-
ların bulamadığı; karibaların iea-
dında acizini haykırdığı en parlak
manalarla karşılasak, yine düşün-
düğümüzü anlatamayız; yine şük-
ranımız noksan kalır.

Yalnız şunu mukaddes varlı-
ğınız önünde arzederiz ki :

Bu gün damarlarımızdaki ke-
niniz hakkı için,

Hilale ebedî nurunu veren
tertemiz imanınız hakkı için,

Uğruna hayatı istihkar ettiğiniz,
muhterem renk hakkı için, Şerefle
yücelttiğiniz bayrak altında,

bizlere verdiğiniz örnek hakkı için,

Koskoca bir tarihe şeref olan
cihangirlerimizin şanı namına,

- Devamı 4 üncü sahi feda -

Bu Vatan kimindir?

Bu vatan toprağın kara bağrında,
Sıra dağlar gibi duranlardır.
Bir tarih boyunca onun uğrunda,
Kendini tarihe verenlerindir.

Heri atılıp sellercesine
Oğuşından varulup tam ercesine
Bir gül bahçesine girercesine
Şu kara toprağa girerlerindir.
Orhan Şaik Gökyay

**Vatan Millîyetçinin ağışudur;
Ağış Millîyetçinin doğuşudur.**

Birinci Kavaklıhan Harbi

11.13. Nisan 920

Yazan : Fikri Mutlu

Emin Polat

Önceden bu harpte şehit düşenlerle bugüne kadar ölmüş olan kahramanları saygı ile anarım.

Bu harbi yapanların çoğu halen sağ olduğu için; tafsilatı üzerinde değil, takdire şayan karakteristik noktalar üzerindeki hatıralarını izaha çalışacağım.

Haçkıra — Kelebek zaferlerinden sonra, biraz daha iyi tertiplenen kuvvetlerimiz 28 Mart 920 tarihinde Yenice ve Kürt Musa halına girmiş ve Dadal Şuahi Paşa çiftliği tutulmuş ve Adılbey çiftliğindeki düşman yerinden tardedilmişti.

Millî kuvvetlerin bu kadar şehir ve ovaya yaklaşmasından sinirlenen düşman, istikşaf için Tarsus'tan Mısrızade Avni isminde birisinin komandasında bu istikamete bir müfreze göndermiş ve Çamtepe köyünden Mevîüt ve Mehmet adında iki kişiyi yolda yakalamış ve istedikleri bilgiyi vermediklerinden işkenceye başladıkları bir anda; âni olarak karşularına çıkan kuvvetlerimizden korkarak yüz geri dönmüşler ve esaslı bir bilgi götürmemişlerdi.

Bu suretle ova ve Tarsus baskı altına alınmış; Pozantı'daki (Menil) kuvvetleriyse tamamen mahsur kalmıştı. Düşman için bu mahsur kuvvetlerini kurtarmak ve kendilerini daima iz'âç eden Çeteler-i millî kuvvetleri dağıtmak lâzımdı. Bunun için Tarsus ve Adana'dan hazırlanan kuvvetler iki koldan 11 Nisan'da barekete geçti ve birçok köylerimizi yakarak Yunusoglu - köyünden birleşti ve geceyi burada geçirdiler.

12 Nisan, 920. sabah erken den bize nazaran çok kuvvetli olan bu muhtelit kuvvet Kavaklıhan istikametinde ilerlemeye başladı. Maksat anlaşılıyordu. Polatlı köyünden Emin ağa, Kara Hacı, Tekelioğlu, Derviş efendi, Halil ve Ahmet Çavuş, Bucaklı Hasan ağa komandasındaki müfrezelerimiz gereken istişareyi yapmış ve harbi ovada değil, biraz geride arızah arazide kabul etmeyi kararlaştırmışlar, sabırsızlık ve coşkun bir kin ve beycesizce pusuya girmişlerdi.

Avları kendilerine iyice yaklaşınca, birden ve çok şiddetli bir şekilde ateş açıldı. Düşman âni bir sersemlik geçirdi. Çok zayıf verdi ve muharebe vaziyetini alarak makabellere başladı. Saat 2 ve kadar çok şiddetli muharebe oldu. İki tarafta da ilerlemeler, gerilemeler oldu. Kürt Musa, Dadal ve Çamtepe köylerimiz düşman tarafından kabace yakıldı. İlerleme imkânını bulamayan düşman suvarisi geceyi «Büyük Kara Yayla»da, diğer kuvvetler de «Beylik alanında» geçirdi.

13 Nisan 920. Kuvvetlerimiz biraz daha geriye çekildi ve tertiplendi. Bu gece Emin ağa müfrezesini takviye için Tüfenkel aşiretinden 15 silâhli gelmiş ve Karaisalı Kaymakamı Sadettin baba da yardım için 38 erle istihkâm teğmeni Cemal Efe —istikâm albayı göndermiş ve muharebe sahnesine yetmişti. Hep birlikte ertesi günü yapılacak muharebe hakkında görüşmeler yapılmış ve

(Devamı sahife 5 de)

KURTULUŞ BAYRAMI

Coşkun bir merasimle kutlandı

Yağmurun devamlı surette yağmasına rağmen merasime kalabalık bir halk kitlesi iştirâk etti

4 Ocakta yapılan merasim

Semseddin Salur

Tarsus - Şehitler Anıtı Kurma ve Mücahitlere yardım derneğinin hazırladığı merasim 4 Ocak 1950 Çarşamba günü saat 14 de Dağ köprüsü civarında başladı.

Şehirden otomobil, otobüs ve arabalarla merasim mahalline gelen kumandanlar, seçkin bir davetli kitlesi ve halk; Kamberhüyüğü civarından alınarak bayrağa sarılı bir tabut içinde köprüye getiren aziz şehitlerimizi, evvelce hazırlanmış olan ve top arabasının çektiği arabaya yerleştirmiş; bunu müteakip önde bando; arkasında Piyadde, jandarma, polis ve bekçi kordonu altına alınmış olan cenaze arabası; daha sonra Şehitler anıtı kurma ve mücahitlere yardım derneği yönetim kurulu, kumandanlar, askerlik şubesi başkanı, kaymakam ve daire amirleri, İçel millet vekili Ali Mentegoglu davetliler ve halk olmak üzere bandonun çaldığı matem havasıyla şehre doğru hareket edilmiştir.

Efe Cemal Ziyal

Şehre yaklaştıkça büyüyen kalabalık Makam camii önüne gelindiği zaman hakikaten görülmemiş bir dereceyi bulmuştur.

Makam camii önünde, bayrağa sarılı bulunan tabut, top arabasının çektiği arabaya alınarak, camide bulunan Danyal aleyhise-

İ. Ferahim Şalvuz

lâm'in türbesine konmuş ve merasim burada son bulmuştur.

Aynı akşam, Dernek, İcemizde misafir bulunan ve Millî Mücadelenin Cenup bölgesi içinde üh s'ılmış olan Şaheenah kumandanı Şemseddin Sıb, Kavaklıhan grup kumandanı Cemal Efe ve sol canah mütaka kumandanı İsmail Ferahim Şalvuz şerefine 39 kişilik bir ziyet verilmiştir.

5 Ocak:

Bütün gece devam eden yağmur, merasim boyunca çok şiddetli bir şekilde devam etmiş ve fakat büyük bir kalabalığın törene iştirâkine mani olamamıştır.

Sabah saat 9 da, sağanak halinde yağın yağmur altında, Makam camiinden alınarak cenaze arabasına yerleştirilen tabut, dün olduğu şekilde ve millî kıyafetleriyle törene katılan kahraman mücahitlerin de iştirâkiyle İnönü ve Atatürk caddelerini takiben, Şehitler Anıtı'nın kurulacağı yere (istasyon civarı) getirilmiş ve burada önceden hazırlanmış olan muvakkat kabre yerleştirilmiştir.

Buradan aynı şekilde geri dönen merasim kolu, hükümet önüne gelmiş, Cemal Efenin kısa ve fakat veciz bir hitabesiyle İsmail Ferahim Şalvuz Hükümet konağına şanlı bayrağımızı çekmiş ve bu arada kurban kesilmiştir.

Bu merasimi müteakkip, millî mücidimiz kahraman gazileri arasında yer almış olan Enis Alpaytaç, şemsiye altında çok güzel bir hitabede bulunmuşlar; sık ve sürekli alkışlarla yer yer kesilen bu hitabesinde işgal fecayitinin ve kurtuluş menkibesinin ana hatlarını coşkun bir ifadeyle izah etmişlerdir. Merasime biri kız diğeri erkek iki şehit çocuğunun söylediği şiirlerle son verilmiştir.

Aynı gün öğleyin, Mücahit kumandanlar ve mücahitler şerefine Duastepe okulunda verilen öğle yemeği çok samimi bir hava içinde yenilmiş ve bu arada Şemseddin Salur hatıratından bazı notlar nakletmişlerdir.

akşam aynı şekilde Şehir Lokantasında bir ziyafet verilmiş ve bu ziyafet coşkun tezahürata vesile olmuştur.

Çukurova'nın Son harbi

Yazarı: İbrahim Serin

Aylardanberi Tarsusta mahsur ve aç kalan birliklerini kurtarmak ve Adana-Mersin yolunu açmak maksadile, 18 Ekim 1336 da Adanadan hıruç hareketine başlayan düşman kuvvetleri Dört ağaç, Çıldırım, Çaputcu ve Yolgeçen köylerini takiben Tarsus ovasına akmağa başlamışlardı.

Ermeni ve Asuri gönüllü müfrezeleriyle takviye; top, ağır makineli tüfek ve her türlü fenni malzeme ile teçhiz edilmiş olan düşman kuvvetler karşısında mukavemet imkânını bulamayan Adana bölgesi müfrezeleri, düşmanı oyalayarak çekilmeğe başlamış; düşman Badras - Kavşaran yoluyla Ballıca köyü istikametinde ilerlemişti.

20 Ekim 1320 gecesi; Tarsus cüplü cephesinin fedakar kahramanı ve Efeler müfrezesi kumandanı Adanalı Rifat Sakallı, durumun arzettiği tehlikeyi müdrik olarak, avucuna aldığı sakallı gevedikten sonra, Karafakı köyünde arslanyürek müfrezesi kumandanı ile görüşmüş ve bu görüşmede; ne pahasına olursa olsun karşı koymak, bir tek kursun ve bir tek çete kalınmaya kadar mukavemet etmek kararı alınmıştı.

Arslanyürek müfrezesi komutanı
İbrahim Serin

O gün alınan karar gereğince; Efeler müfrezesi Alifakı-Heleke, Arslanyürek müfrezesi Alifakı-Yarımış hattını tutmuş; bu iki müfrezenin arkadan çevrilme ihtimali gözönünde bulundurulmuş, Ağzıdelik köyünde bulunan Nasrullah müfrezesi Yarımış-Hacı Faruç orta çiftlik arasını kapatmıştı.

Geceyi Ballıca köyünde dışarda geçiren düşman, tan yeri ağarkirken süvari keşif müfrezelerini harekete hazırlamış; Alifakı köyü önünde tertibat almış bulunan müfrezelerimiz ise; düşman süvari keşif kolunun ateş menziline girmesini ve Alifakı-Ballıca yolu a-

(Devamı; sahife 4 de)

Bağ-ı irem

Dün 5. Ocak 1950 güzel çukurovamızın, düşman işgalinden kurtuluşunun 28 inci yıldönümü idi.

«İstilaya uğradığı günden kurtuluş gününe kadar gencile ihtiyarile ve kadını ile, nesi var, nesi yok hepsiyle mücadelede atılmış; İstiklal harbinin şanlı tarihinde hak ettiği şerefli mevki almış» olan kahraman çukurovalıların bayramlarını kutlarken, bize bu mutlu günü armağan eden aziz şehitlerimizin manevi huzurlarında eğilmeyi bir borç biliriz.

Bu münasebetle Süleyman Nazif ve Necmettin Halil Onan'ın iki güzel şiirini taktim ediyoruz.

Türk ilâhisi

Edem koynunda yattıkça benimsin ey güzel toprak,
Neler yapmış bu millet en yakın tarihe bir sor, bak.

Yerim sensin, göğüm sensin; cihanım cennetim hep sen
Nasıl bir zinde millet çıktı gördüm hasta sinenden.

Evet mecrub idin mecrub iken de vardı imanım
Ümüdün, kuvvetin, azmin, kanın, aşk-ı haruşanın.

Eger necm ü bilâl olsaydı âfil, muzmehil, Türksüz,
Kalırdı bence yıldızlar, kamerler kimsesiz, öksüz.

Yaşattın, çok yaşa, tarihini ikbal ü izletle,
Koşar âti, koşar mazi seni tebçile minnetle.

Yerim sensin, göğüm sensin, cihanım, cennetim hep sen;
Nasıl bir şanlı millet çıktı, gördüm canlı sinenden.

Süleyman Nazif

Dur Yolcu

Dur yolcu Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak bir devrin battığı yerdir.
Eğilde kulak ver bu sessiz yığın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Bu 19-12 gölgesiz yolun solunda,
Gördüğün bu tümsek, anadolunda
İstiklal uğrunda, namus yolunda
Can veren Mehmedin yattığı yerdir.

Bu tümsek koparken büyük zelzele
Son vatan parçası geçerken ele
Mehmedin düşmanı boğduğu sele
Mübarek kanını kattığı yerdir.

Düşün ki, heşrolan, kan,kemik, etin
Yaptığı bu tümsek, amansız çetin
Bir harbin;sonuoda bütün milletin
Hürriyet zevkini tattığı yerdir.

N. Halil Onan

Kurtuluş günü şanlı bayrağımızın çekildiği

hükümet konağı

SEBİL SULARI

İyi Niyet(!)ler

Hastasını ızdıraptan kurtarmak için öldüren doktorun niyeti iyi (!)

Sahibini sevmek için ısran köpeğin niyeti iyi (!)

Tebasına zulmeden hakanın niyeti iyi (!)

Sevgilisini yabancı kolların ezmesini istemeyen kaatil aşkın niyeti iyi (!)

Susmasını bilmeyen geveze ile, gülmeyi hafiflik sayan somurtkanın niyeti iyi (!)

Zengini fazla para sıkıntısından kurtaran soyguncunun niyeti iyi (!)

Bir kaç apartman yaptırmaktan başka hırısı olmayan mütevazı muhtekirin niyeti iyi (!)

Belediyeyi zenginleştirmek için sokak sokak dolaşan memurun niyeti iyi (!)

Efkâr : umumiyeyle heyecanlandırmak için bir kaç yalan/eik uyduran gazetecinin; misaffire, pancereden - çocuğuyla - evde yoklar dedirten anne babanın; arkadaşının sırrını arkadaşına söyleyen dedikoducunun niyeti iyi (!)

İyi niyet tacirleri etrafımızı sarmış dostlar; bunların lütfundan korunmak için gelin hep beraber allaha sığınalım.

Geçim

Ben asgari geçim listelerini görünce geçimmeden yaşanılacağına inandım İnandım ama, kendini yaşıyor sananların ölüğüne siz benden evvel inanmışsınız; oldu mu ya?

(Bunlarsız olmaz) dedikleri şeyleri ömründe görmeyenleri çok gördüm. Yoksa (bunlarda mı karabiber gibi lüks fikir?

Sarayda, konakta aç; kulübede, barakada tok yaşayanlar oldukça bizde GEÇİM ve GEÇİNDİRME enstitüsü açmak şarttır Burada isterseniz çoğunluğun tok olduğu zaman kendini aç sayanların - tokluğuna inandırmayı, isterseniz kendini tok sananların açlığını öğretmeyi, ölü olarak da diri olarak da geçinme ilmini tedris ettirebilirsiniz.

Ey; bu her tarafı bereket yükü topraklar, sizde açıklık banase dış içimizi siz atmeyin; bir gün bütün balınızı almayı, nimetlerinizi iyi kullanmayı öğreneceğiz.

Her halde bizlercekleler ya geçimi, ya geçindirmeyi bilmiyoruz.

Ahmet Yazıcı

ÇUKUROVA'NIN Son Harbi

(Baştarafı sahife 3 de)

zerinde, çavuşu Esat'la birlikte hendekte siper almış bulunan Efeler müfrezesi kumandanı Sakallı Rifatın, Osmanlı filintasının gelecek olan işareti beklemeye koyulmuştu.

Bu sırada iki Fransız zabitanın komandasında 100 kişilik düşman sivari müfrezesi, Balıcaada hareketle, avcı hattında olduğu halde, yolun iki tarafındaki tarlalardan Alifaki köyüne doğru mağrurane bir şekilde harekete geçmiş bulunuyordu.

Tikenen sabırlar; güneş ilk huzmeleriyle ufku kızıl boyadığı bir zamanda, Kahraman Rifat'ın beklenen ilk ateşiyle, yolları ateşle boğanmış, etrafı bir cehennem çözülmüştü. Atılan bir tek kurşun boşa gitmiyor, bu ani baskından ne yapacağını şaşırarak düşman panik halinde. Her kurşun ya bir süvariye veya bir atı yere yuvarlıyor. Balıcaadan henüz harekete geçmiş olan düşman geri kaçıyor. Ve 100 kişilik süvari müfrezesinden başta zabitanları olmak üzere ancak 15-20 kadar hayvan ve süvari yaralı olarak kurtulabiliyor.

Aradan yarım saat geçmiştir. İki batarya düşman topçusu Alifaki köyünü şiddetle dövmektedir. Evvelce boşaltılmış olan köy altüst ediliyor. Evler yıkılıyor.

Saatlerce devam eden bu top ateşinden sonra, düşman piyade kuvvetlerinin topçu ateşi himayesinde taarruza başladığı görüldü. Kuvvetlerimiz büyük bir soğukkanlılıkla ve maneviyatları hayli yükselmiş olarak; piyadenin ateş menziline girmesini bekliyor. Açılan sürekli yaygın ateş, Ermeni ve Asuri müfrezelerini de katıldığı bu düşmanı yerinde mihliyor ve büyük zayıflarına sebep oluyordu. Bu arada Alifaki köyü, düşman topçusuna katılan üç teyyarenin bombaları altında tarumar ediliyordu.

Muharebe geç vakte kadar devam etti. Fakat bu kadar faik ve mücehhez kuvvetler karşısında daha fazla mukavemet imkân bulunamamış. Hacı Faraç orta çiftliğine doğru çekilimiye başlamıştı.

Düşman hava kararırken Alifaki köyüne girmiş ve köyü kâhpece ateşe vermişti. Durumun bu fecatı karşısında tahammülümüz kalmadı. Elimizle kalan son mermilerle, her şeyi göze alarak köye taarruz ettik. Yazlıca ölü veren düşman, karanlıktan bilistifade, makhur ve perişan bir halde Tarsus'a kaçmak mecburiyetinde kaldı.

(Devamı 5 de)

'Binbaşı Menil komandasında bulunan Fransız taburunu Karboğazında pusuya düşüren Tirmik Mehmet anlatıyor

Tirmik Mehmet

Bahşiş aşiretinden olup, Ulukışların Yassıkaya semtine iskân için kayıtlı olan, 1298 doğumlu İbrahim oğlu Mehmet Önder, altı kız olmak üzere sekiz evlat sahibi bir baba ve Karboğazı zferinin hakiki kahramanlarından bir efedir, aylarca aradıktan sonra nihayet görüşmeğe muvaffak olabildiğimiz kahraman Tirmik Mehmet'in hikâyesini dinledik. Karboğazı hadisesini en küçük taferruatına varıncaya kadar ondan öğrendik, not aldık. Aldığımız notları okuyucularımıza yakın bir gelecekte taksim edeceğiz.

(Devamı 5 de)

Beş Ocağı Yaratanlara

—Baştarafı birinci de—

Kâinatın fahri olan Türklüğün imanı namına söz veriyoruz ki: Kanınızla kutsallaşan, kıymeti Hakkı ulaşan, bizlere en büyük hediyeniz Aziz VATAN'a, dikilecek kem gözlerin nuru sönecektir. Ve didik didik bağları üzerinde, bu toprakta her düşman, bire bin diyet ödiyecektir.

Türklüğün verdiği necip kudret önünde, gözleri nirsuz, hiçlen bir dava ile şursuz düşmanımız bunu böyle biliyor ve bilecektir. İşte; yüceliğin şahikâsına, en ulu yere, bütün TÜRLÜĞÜN kalbine yazdığımız namınızı; zaferlerin üstünde zaferlerle yaşıtacağız.

Yeni bir VATAN ÖDEVİNDE Kanunuzun helâl olması uğrunda sizlerden geri kalmıyarak MUKADDES EMANETİNİZE; ŞANINIZA LAYIK OLMAGA çalışacağız.

Şimdi, bayram yapıyoruz, bahşilediğiniz sürur içinde, rahat uyuyun gönüllerde, ebedi NUR içinde.

BERDAN

Kahraman mücahitlerimizi takdim ediyoruz

Karacaarslan

Esat Çavuş

Nasif Hoca

Ayvaz Harunlar

Adile Hala

Birinci Kavaklıhan Harbi

(Başarısı 2 de)

kararlar alınmıştır.

Güneş daha iyice etrafı aydınlatmadan düşman kuvvetleri tekrar harekete geçti. Köylerin yanması millî kuvvetleri çok sınırlamış ve kin damarları gerilmişti. Savaş şiddetli başladı. Fakat çok geçmeden düşmanın sol cenahında bozulma ve gerileme görüldü.

Tarsus suyunun batısında bulunan Veli Haşim ve Mulla Kerim müfrezeleri gece suyu güçlkle geçmiş ve düşmanı geriden çevirmişti. Düşman bu suretle çevrildiğini anlayınca ilerlemeden vaz geçerek, elindeki kuvvetleri kur tarmağa çalıştı ve yüz geri döndü; gecenin karanlığından faydalanarak Tarsus'a ilticaya mecbur kaldı.

Maksatlarına ulaşamayan düşman kuvveti muharebe sahasında 50 den fazla ölü, külliyetli silâh, cephane, bomba ve elli süvari bayvanı bırakmıştı. Şehre de 100 den fazla yaralı götürdüğü öğrenilmişti.

Millî kuvvetlerimizden ise, İncirgedikli Ahmet ağa, Şahin oğlu Ali şehit, Kayserili kör Mahmut yaralanmış ve Köse Mahmut isminde birisi deşesir düşmüştü.

Üç gün devam eden bu harpte kuvvetlerimiz çok muntazam ve iyi yetişmiş bir kafa gibi muharebe etmiş ve Türklüğe yaraşan kahramanlığı bîhakkin göstermişlerdi.

14 Nisan, 920. Muzaffer kuvvetlerimiz yeniden tertiplendi ve Cemal Efe grup kumandanlığına getirildi.

Bu zafer Tarsusta da çok iyi etkiler yarattı ve bir çok yurtseverler cepheye iltihak etti. Bunlar arasında 40 arkadaşıyla iltihak eden kahraman Hacı yoldaşın adını saygıyla kaydı bir borç bilirim.

Bu yazımla tebarüz ettirmek istediğim noktalar:

1— Düşman uçak, tank, top, makineliyle tehziz edilmiş olduğu ve bize nazaran çok fazla bir kuvvetle harekete geçtiği halde,

Emin Ağa,
Tekelioğlu Mustafa Ağa,
Kara Hacı,
Derviş Efendi,
Halil ve Ahmet Çavuş.
Bucaklı Hasan Ağa - ki, hiç

birisi subaylık yapmamış, hepsi köy ağası - kahramanların emrinde 150 yi geçmeyen bir avuç Türk yılmadan, korkmadan karşı durmuş ve yenmişti.

2— Müfrezelerin hepsi, kumandanlarıyla birlikte sanki birbirleriyle yarış yaparcasına kahramanlık göstermişlerdi. Esasen Çukurova harbinin her safhası başlı başına birer kahramanlık menki-besidir.

3— Asıl dikkate şayan olan cihet, bu müfrezeleri teşkil etmek ve burada hizmet etmek için hiç

(Devamı sahife 6 da)

Tirmik Mehmet

—Sahife 4 den artan—

Şimdi onun ağzından, Millî mücadeleminin binbir menkibesinden bir tanesini naklediyoruz.

"İşgal kışında Körlü köyünde oturuyor, hayvanlarımızı otlatıyorduk. Bir aralık sürümüzle birlikte Yenihan'a geldik. Yenihan'da bulduğumuz sırada; Yanıkçula'lı Tekelioğlu Mustafa'dan haber geldi. Köylüleri cepheye çağırıyordu. 30-40 kadar köylü, ellerimizde Osmanlı mavzeri olduğu halde Yanıkçulaya gittik.

Bizi; Eskişehir köyü ve Kavaklıhan'ın Güney doğusunda bulunan bir hatla yerleştirdiler.

Bir gün düşmanın harekete geçtiğini söylediler.

Aradan birkaç saat geçmeden 500 kadar süvarinin siper aldığı cephenin arkasından bizi çevirmekle olduğunu gördük. Önden düşman piyadesi geliyordu.

Yarımda bulunan Aydınlı Mustafa ile birlikte ne yapacağımızı bilmez bir halde beklerken süvarilerin bizden tarafa döndüklerini gördük. En önde Subay olduğunu sonradan öğrendiğimiz bir süvari geliyordu. Derhal silâhımı çevirdim. Aydınlı Mustafa elimi tutarak:

— Ne yapıyorsun. Bunlara ateş edersek ne olacak diye baktı. Dinlemedim ve tüfeğimi gözüme alarak ateş ettim. İlk mermi atıyı çalının dibine yuvarladı. Arkasından gelen diğer süvariler vurulduğunu görünce, geri dönüp kaçmağa başladılar. Bakım ki at kaçmıyor, yeri tırmalıyor, tepiniyordu. Bulduğum çalının yanına kalkarak ata doğru koştum ve atı tuttum. Bu sırada nereden geldiğini bilmediğim silâh sesleri devam ediyordu. Yamaca

Gülü Faki

doğru elimde atın yuları olduğu halde kaçarken sağ dizimden vuruldum. Sonradan bu atı elimle götürerek Tekelioğlu'na verdim. O da Gülü Faki'ya hediye etti.

Çukurova'nın Son Harbi

(Başarısı sahife 4 de)

«Çaktı Mustafa, Ahmet Ceylanoğlu, Osman Çavuş, Karafaklı Ahmet yıldırım ve Elazizli Mustafa'yı şehit verdiğimiz bu muharebe böylece sona ermiş ve ovanın son muharebesi bu olmuştu.

Bu uğurda canlarını veren ve bize 5. Ocak gibi kutlu bir günü; hürriyet ve istiklalimizi armağan eden aziz şehitlerimizi unmayt bir borç bilirim.

Arslanyerek Müfrezesi
Komutanı
İbrahim Serin

Bağ köprüsü civarında kahpece şehit edilen kahramanlarımızdan

MULLA KERİM

Ali Galip

Ulaş beyinin eşi
Emine abla

Birinci kavaklıhan harbi

— Baştarafı sahife 5 de —

bir taraftan emir verilmemiş, icbar edilmemiş ve sadece halkın ruhundan doğan asil bir duygu ile kurulmuş silâhlarını, yiyeceklerini kendileri tedatık ederek şevk ve heyecanla cepheye koşmuşlardı. Millî ve vatanî vazifelerini yaparken uzaklardan gelen kardeşlerinin işe ve ilbaslarını da temin ediyorlardı.

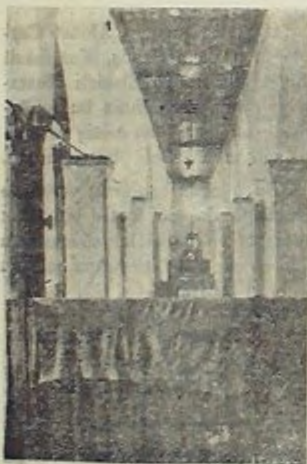
4— Ruhlarında esiret hayata karşı daima isyan fıskıran bu kahraman bu kahraman millete ve

bu işde önyak olan yurtseverlere, bugün bu güzel diyarda mesut ve müreffeh bir surette yaşayan yurttaşlar, ne kadar minnettarlık göstereceklerdir. Ve o günün kahramanlarını daima, daima tebcil ve takdis etmek millî bir borçtur.

Kemalist Türkiye'sinin genç nesillerini yetiştirmek ve onlara bu duyguyu bîhakkin vermek de münevver ve öğretmenlerimize düşen millî bir vazifedir. Fikri Vutlu

Tarsus Barajının umumi görünüşü

Tarsus yolcu gemisine armağan edilecek olan fotoğrafları seçmek için tertip edilen müsabakada teşhir edilen fotoğraflardan ikisi.

Aziz Şehitlerimizin ruhlarına ithaf edilmek üzere mevlüt okunan Ulu Camiden bir görünüş

İ l â n

Tarsus Orman Bölge Şefliğinden

1 — Kaçak kereste naklederken yakalanan Bor Ortaköy 2 plâka sayılı Şevrole marka kamyon açık atırma ile satışa çıkarılmıştır.

2 — Satışa çıkarılan kamyonun muhammen bedeli 1960 lira olup yüzde 15 muvakkat teminatı 294 liradır.

3 — Satış 7-1-1950 Cumartesi günü saat 11 de Tarsus orman bölge şefliğinde toplanacak komisyon huzurunda yapılacaktır.

4 — Alıcıların muayyen gün ve saatte teminat akçalarıyla birlikte Tarsus orman bölge şefliğine müracaatları ilân olunur.

İ L Â N

Tarsus Malmüdürlüğünden

1— Tarsus ilçesinde bulunan Kocabucak, Dipsiz, Baharlı, Kulak gölleri Berdan çayının balık avlanma mahalli 14.1.1950 tarihinden 14.1.1953 tarihine kadar üç senelik balık avlanma hakkı 28.12.1949 tarihinden itibaren onbeş gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.

2— İhale 13.1.1950 Cuma günü saat 10 da Tarsus Malmüdürlüğü odasında yapılacaktır.

3— Üç senelik muhammen bedeli 450 liradır.

4 — Muvakkat teminat miktarı 33 lira 75 kuruştur.

5— Daha fazla malumat almak ve şartnamesini görmek isteyenlerin Tarsus Malmüdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

4 - 4

Recep Gürışık

Serbest Muhasebeci ve Muhasebe Müşaviri

Tarsus

Her sınıf tüccar ve senaici ile serbest meslek erbabının Gelir, Kurumlar ve Vergi Usul Kanunlarının gerektirdiği muhasebeyi tesis ve organize eder, istiyenlerin muhasebesini tutar.

T. C. Ziraat Bankası

Vadesiz tasarruflar hesapları

1950 yılı ikramiyeleri:
İstanbul ve Ankara'da

8 EV,

Ayrıca

200,000 Liralık
Para ikramiyeleri.

Ev kazanan isterse bedelini alabilir.

Acele 150 Liralık bir hesap açtırınız.

Her 150 lira için ayrı bir kur'a Numarası verilecektir.

ÇEKİLİŞ TARİHLERİ:

10 Mart, 15 Mayıs, 30 Haziran
31 Temmuz, 29 Ağustos,
30 Eylül, 28 Ekim, 30 Aralık
İkramiye giriş şartlarını
Bankalarımızdan öğreniniz.

DOKTOR

Ali Nadir Hayta

Askerlik ödevini bitirerek memlekete dönmüş ve İsmet İnönü caddesi 40 numara açtığı muayenhanede hastalarını kabule başlamıştır.

Günün her saatinde hasta kabul edilir. Salı günleri, öğle sonu fakir hastalar meccanen muayene edilir.

Adres: İsmet İnönü caddesi Parmakçalıklı kahve karşısı.

Şık, Zarif ve Dayanıklı
Bir KUNDURA için başvuracağınız yer:

Aldatmaz Kundura
Evidir.

Atatürk Caddesi No. 10

BERDAN

Cuma günleri çıkar,
Haftalık, Müstakil Gazete

Sahibi ve
Yazı İşlerini fiilen idare eden
SAMİ DURAL

İdare yeri: Şadırvanlı Han
Husust daire — TARSUS

Yıllığı : 5 Lira

6 aylığı : 3 Lira

Seyisi 10 Kuruş

Resmî ilânların satışı 30 kuruş
Husust ilânlar pazarlığa tabidir.

Basıldığı yer :
GÜLEK Basımevi — Tarsus

DOKTOR

LÜTFİ KOLUKIRIKGİL

Birinci sınıf dahiliye
Mütehassısı

Yeni getirdiği son sistem
rontgen cihazı ile muayenelerine başlamıştır.

Her türlü laboratuvar muayeneleri yapılır.

Günün her saatinde hasta kabul edilir.

Adres: Kızılmurat mahallesi
Hasan Karamahmet
Apartmanı — TARSUS

Tarsus C. H. P. İlçe kongresi dün yapıldı**950 Seçimleri
Yaklaşırken
İçel'in durumu**

950 yılı Temmuz ayında yapılacak Milliyetçilik seçimlerinin, öne alınacağına kat'i olarak hükmetmek lazımgeliyor. Buna neden lüzüm görüldüğü; bu karara, C. H. P. çevrelerinde belirtildiği gibi, muhalefetin uzun zamandanberi Meclisin feshi ve seçimin yenilenmesi isteğinin mi, yoksa bilmediğimiz veya tabii mahiyetinde de olsa yazmak istediğimiz diğer bazı mülâhazaların mı sebep olduğunu araştıracağız değiliz. Çünkü, seçimlerin öne alınması benimsiyor, şu 21 Temmuz teranesine artık bir son verene zamanının gelmiş olduğuna inanıyoruz.

Bu yazıyı kaleme almanın sebebi, tam bitaraf bir bakışla, partilerimizin İçeldeki durumlarını mütalaa etmek ve 550 seçimleri hakkında görüşümüzü belirtmek, maksadımız kupkuru bir tenkit yapmak, şu veya bu partiyi çarpmak değil, partiszahinlerin görüşünü ortaya koyarak demokrasiye hizmet demektir.

1- Halk Partisi, 946 seçimlerinde şahlanan muhalefetin seçmelerini inceleyerek tesbit etmiş ve bunu normal bir hadde indirerek için ne gibi tedbirler alınmış ve ne tür yapılmıştır? Evvelâ böyle bir inceleme ve tesbit yapılmıştır? Sonra ne gibi çareler düşünülmüştür? Daha sonra da bu çareleri tatbik sahalarına koymuşlardır? Ve gayet koynuşsa ne netice alınmış ve ne dereceye kadar muvaffak olmuşlardır?

Bütün bu sorulara, C. H. P. mensupları ve idarecilerinin müsabet cevaplar verebileceklerini sanmıyoruz. Saasak bile bu na inanmamakta mazuruz. Çünkü buhattığımız muhalefet köklü sebeplere dayanmaktadır ve uzun yılların mahsulüdür. Onun için, dört yıl gibi kısa denilebilecek bir zaman zarfında bunları tashihe manen ve maddeten imkân yoktur ve hattâ mütalaa'yı biraz daha derinleştirmekte mümkündür.

2- D. P. 946 seçimlerinde şahlanan muhalefeti kendi eseri sanarak, zafer postuna kurmuş-

Gizli oyla yapılan yönetim kurulu seçimlerinde geçen yıla nazaran Mühim değişiklikler oldu

Mahalif parti mensupları ile muhalif partiye kayıtlı gazeteciler kongre kararıyla dışarı çıkarıldılar

İçimiz C.H.P. Kongresi dün saat 10 da Halkevi salonunda bu- cak delegeleri ve Partililerin iştirakiyle yapıldı.

C.H.P. Bölge Müfettişi Prof. Hasan Reşit Tankut, İçel milletvekili Dr. Ali Mentüşoğlu, C.H.P. di- van üyesi Şadi Eliyemiş, C.H.P. İl başkanı Veysel Arıkoğlu'nda hazır bulunduğu kongre istiklâl marşiyeye başlamış; Kongre başkanlığına Hasan Reşit Tankut, yedek baş- kanlığa Ali Mentüşoğlu, kâtipliklere de Zahir Tamer ve İbrahim Ergünay seçilerek oturum açılmıştır.

Bu sırada, delegeden bir za- ta, kongrenin bir aile toplantısı mahiyetinde olduğu, onun için de salonda bulunan muhalif partiler mensubu ile muhalif partiye kayıtlı gazetecilerin salonu terket- meleri gerektiği yolundaki teklifi oy birliğiyle kabul edilerek, İgi- liler salonu terke davet olunmuş- tur.

Bundan sonra Atatürk'ün ma- nevi huzurunda iki dakikalık bir ibtiram sükûtu yapılmış ve Hasan Reşit Tankut, muhalefetin tarihçe- si ve bu günkü durumu hakkında bir konuşma yapmıştır.

1948-49 devresi parti çalışma raporunun okunmasını ve bu ra- porun tetkiki için bir komisyon seçilmesini müteakip, bucağından gelen dilekler okunmuş, muhte- lif deret ve davalara temas eden ve türlü temennilerde bulunan bu dileklerden uygun görülenlerini mekeze teklif edilmesi karara bağlanmıştır.

12,30 da kongreye ara ve- rilmiş 14 de tekrar başlanmıştır.

Oturumun açılmasıyla sözlü dilekler dinlenmiş ve bunların uy- gun görülenleri mekeze teklif edil- mek üzere karara alınmışlardır.

Sözlü teklifler arasında sey- yar hükümet ve belediye doktor- ları teklifi, ova yollarının ıslahı, Kız Sanat okulunun enstitü haline sokulması, sanat okulu açılması, Belediye Başkanlarının Valilik ta- rafından onaylanması keyfiyetine son verilmesi, Atatürk'e dil uza- tanlar hakkında savcılığın re'sen tahkikat açabilmesi için yeni bir kanun çıkarılması, komünistlik hakkında ceza kanunu maddelerinin ağırlaştırılması gibi hakika- ten şayanı temenni dilekler bulu- nuyordu.

Bu gün müteakip gizli oyla il-

çe yönetim kurulu seçimi yapılmış ve tasnif sonucunda, sırasıyla İsmail Çiğdem, Kemal Pehlivan, Mehmet Avcıoğlu, Rifat Özaver, İbrahim Ergünay, Ali Boltaç, Bekir Tisoğlu, Hakkı Ekincioglu ve Turgut Iğören'in asil üyeliklere

(Devamı sahife 4 de)

Gelecek Sayımızda

30 Aralık 1949 tarih ve 25 sayılı gazetemizin "yarı ciddi yarı mizah," sütununda "Do- guş," başlığıyla çıkan ve Tek- kel Müdürü sayın Cafer İki- zalp'a ithaf edilen şiirio, yan- lık olduğunda şüphe olmayan bazı tefsirlere yol açtığı ve şiirde adı geçen zevattan bir kısmını incitliği (?) öğrenil- miştir.

Bu yersiz tefsir ve incin- meden dolayı haklı olarak üzden şiir sahibi üstad Enis Alpaytaç "ric'at eyledim," "Sa- yın Edibimiz Ethem Ongun üstadımıza, başlıklı çok güzel bir şiir yazmış ve yayımlanmak üzere yazışhanemize gönder- miştir.

Gelecek sayımızda yer a- lacak olan bu şiiri merakla bekleyiniz.

Not : Yedi ayı doldurmak üzere olan neşriyat bayatı- mızda, gazetemizi muntazam takip eden okuyucularımıza da teslim edecekleri gibi, sü- tunlarımızda şabis davasına kat'iyen yer vermedik. "Ber- dan," okuyucuları şundan kat- iyyen emin olabilirler ki; ga- zetemizin dünkü karakteri ne ise bu gün de odur, yarın da o olucaktır. Ve sütunlarımız şıfş yazılara daima kapalı- dır. Onun için "yarıciddi ya- rı mizah," sütununda çıkan "Doğuş," başlıklı Enis Alpay- taç imzalı şiirden ahnmak, bi- lemeyiz ki nasıl bir anlayışın ve ne hadar garip bir düşün- cenin ifadesidir.

Berdan

FUTBOL FEDERASYONU BŞK. ULVI YENAL'IN İZAHATI

Avusturya ile yapılacak olan milli maç ve bu yıl yapılacak diğer milli temaslara

Ankara 12 (a.a) — Futbol Federasyonu Başkanı Ulvi Yenal Avusturya ile yapılması beklenen milli maça, bu sene yapılacak di- ğer milli temaslara hakkında Ada- dolu ajansı muhabirine izahat ver- miştir. Buna göre Avusturya ile galibine bu sene Brezilyada ya- pılacak olan dünya kupası maç- larına katılma imkânını sağlayacak olan iki maç yapmamız gerekiyo- du. Bunlardan biri Avusturyada diğeri de Türkiyede olacaktır. Avusturya, 15 Ocak için Avustur- yada yapılmasını teklif ettiğimiz maça henüz bir cevap vermemiş- tir.

Ajansların Avusturyanın tah-

sisat yokluğundan Dünya kupası maçlarına katılmayacağına dair verdiği haber doğru çıkarsa Suriyeye galip gelen milli takımımız gurup birincisi olarak 950 dünya kupası maçlarına girecektir.

Diğer taraftan iki ay sonra Türkiye, Mısır, Yunanistan ve İtalya arasında yapılacak olan Ak deniz genç takımlar turnuvasına katılacağı Turnuvaya girecek genç takımlar üç istisna ile 926 doğumlulardan müteşekkil olacaktır.

Eylülide de milli takımımız Suriyeye idayi ziyaret ederek bir maç yapacaktır.

Mali Bahisler

Küçük Ticaret İşlerinde Perakendeciler

(Ervelki sayımızdan artan)

Mesela: Kunderacı Bay Ahmet Çelik; kundura imali için bir takvim yılı içinde 30 bin liralık iptidai madde ve yardımcı malzeme (yani kunderanın meydana gelmesi için lazımlı olan deri, çivi, kösele ve benzeri iptidai madde ve yardımcı malzeme) satın almış olsa, bu durumda, bay Ahmet Çelik esnaf muafiyetinin özel şartlarını haiz sayılır.

2— Bay Ahmet Çelik, askeri birlikler müteahhidi bay Zeki Gül tarafından temin edilerek teslim edilen yardımcı malzeme ile iptidai maddelerden, bay Zeki Gül hesabına ücretle iş yapsa ve bir takvim yılı içinde aldığı ücretlerin toplamı 20.000 lirayı aşmazsa, bu durumda, bay Ahmet Çelik esnaf muafiyetinin özel şartlarını haiz sayılır.

3— Keza, bay Ahmet Çelik, bizzat satın aldığı iptidai madde ve yardımcı malzeme ile kundura imal etse ve aynı zamanda müteahhit bay Zeki Gül tarafından teslim edilen iptidai madde ve yardımcı malzeme ile bay Zeki Gül hesabına ücretle kundura imal etse, burada kunderacı bay Ahmet Çelik'in bir takvim yılı içinde aldığı ücretin iki katı ile kendi namına imal ettiği kunduralar için satın aldığı iptidai madde ve yardımcı malzemenin tutarı toplamı 40 bin lirayı aşmazsa, yani: bay Zeki Gül'den aldığı ücret 5000 lira ise ve kendi namına imal ettiği kunduralar için 25 bin liralık deri, kösele, çivi ve saire almış ise, aldığı ücretin iki katı 10.000 lira $10.000 \times 2 = 20.000$ eder ki, 40 bin liralık hadden daha aşağı olmakla bu durumda da bay Ahmet Çelik, esnaf muafiyetinin özel şartlarını haiz sayılır.

Demekki bir takvim yılı içinde; san'at ve inşaat işlerinde, malulün meydana gelmesi için, bir kimse 40 bin liradan fazla iptidai madde ve yardımcı malzeme almazsa ve tüccara, kurumlara, kamu idare ve müesseselerine yapılan işler karşılığında 20 bin liradan fazla ücret almazsa, keza, hem kendi hesabına yapacağı işler için alacağı malzeme ve iptidai madde tutarı ile tüccara, kurumlara, kamu idare ve müesseselerine yapacağı işler karşılığı; alacağı ücretlerin iki katı tutarı toplamı 40 bin lirayı aşmazsa bu kişiler esnaf muafiyetinin özel şartlarını haiz sayılırlar.

Ulaştırma işlerinde esnaf muafiyetinin özel şartları:

Bir taşıt ile insan veya mal taşıyan veya nakil etme işi ile uğraşan kişilerde bazı özelliklere

(Devamı sahife 4 de)

SEHİR YURT DÜNYA HABERLERİ

Yüksek kimya mühendisi Hikmet Konuralp, keşfetmiş olduğu bitkisel kauçuk ve sair mamuller dolayısıyla 5000 lira: Dursun Çakır, sigara fabrikalarında kullanılmak üzere keşfetmiş olduğu bıçak takımı için 3000; İstanbul üniversitesi fen fakültesi Feoloji profesörlerinden doktor Fazıl Şevket Uz, ganglion lenfositlerinden yapılan kültürlerde alyuvarların lenfosit dahilinde meydana gelmesi adlı araştırması ile Hemetolojide son derece ehemmiyetli bir meseleyi aydınlatma yolunda attığı adım dolayısıyla 3000 liralık İnönü armağanı kazanmışlardır.

Cumhurbaşkanı Sayın İsmet İnönü hakkında hakaretimiz sözler sarfettiği suçuyla Avukat Yakup Çukuroğlu hakkında dava açılma-

sına Adalet Bakanlığı izin vermiştir. Davaya yakında Silifke ağır ceza mahkemesinde görülecektir.

Rize Milletvekili Fahri Kurtuluş'un Cumhuriyet gazetesi mesulleri aleyhinde açtığı dava sonuçlanmış, mahkeme Nadir Nadi, Doğan Nadi, Cevat Fehmi ve Mekki Said Esen hakkında kırkar gün hapis cezası vermiştir.

Koblens-den bildirildiğine göre Alman federal cumhuriyeti başkanı Pr. Heuss: Sar Etmoloji ve coğrafya bakımından Almanyanın bir parçasıdır. Yakında anavatanına kavuşacağını umuyorum demiştir.

Romanca bildirildiğine göre,

(Devamı sahife 3 de)

YURDUMUZU TANITILIM

Halk şairi Sadık Çavuş'un, kıymetli hocamız Naşit Güneysu vasıtasıyla Adana'dan gönderdiği ve gazetemize hediye ettiği bu güzel şiiri okuyucularımıza sunuyor, Sadık Çavuş'a teşekkür ediyoruz.

Şanlı Toros

Çok dağlardan yüksek göklerde başın
Çukurovamızın TOROS Dağları
Verimli bölgedir toprağın taşın
Sinesinde taşır bahçe bağları
Akdenize pençe atmış kolun var
Önün ova sağın ova solun var
Kucağından geçen asfalt yolun var
Çukurovamızın TOROS Dağları
Sinesinde taşır bahçe bağları
Bir yanından kaplıcalar akıyor
Bir yanından gümüş maden çıkıyor
Senin aşkın çok kalpleri yakıyor
Çukurovamızın Toros dağları
Kucağında taşır bahçe bağları
Bir yanından çağlar Seyhan ırmağı
GÜLEK Boğazıdır elin tırnağı
Kızıldağ, Bürücek yayla parmağı
Çukurovamızın Toros dağları
Kucağında taşır bahçe bağları
Katran ardıç yeşil dallı çınarlar
Her yanından akar tatlı pınarlar
Tarih yapıkları seni anarlar
Çukurovamızın Toros dağları
Kucağına atmış bahçe bağları
Çeşitli ağaçlar sende yetişir
Geyik Ceylan birbirine itişir
Kumlu keklik bülbüllerin ötüşür
Çukurovamızın TOROS Dağları
Kucağında taşır bahçe bağları
Koku saçan çamlarile süslüdür
Çıplak hırçın değil her an usludur
Önem verilmiyor elbet yaşlıdır
Çukurovamızın TOROS dağları
Sinesinde taşır bahçe bağları
SADIK ÇAVUŞ der ki: kıymet bilinsin
Kötü zihniyetler kalpten silinsin
Ağlamak yetişir biraz gülünsün
Çukurovamızın TOROS dağları
Sinesinde taşır bahçe bağları

Halk Şairi
SADIK ÇAVUŞ

Dedenin Köşesi

A. I. den

(Geçen sayıdan devam)

Büyük Millet Meclisimizin bir anayasası var. Ve onun çerçevesi içinde dal budak salmış birçok kanunlar var. Ve millet o kanunlarla idare olunup, terakkiye sevk olunuyor, değil mi? Evet, söylediniz gibidir, cevabınızı duyar gibiyim. Ben kendi milletimin misal alarak; 18 milyonluk bir topluluğu idare ve her cihetten yükseltmek için bir anayasa ve kanunlara ihtiyaç oluyor. Bütün beşeriyetin kemali, yükseliş ve idaresi için, Tanrının bize göre anayasası neden olmaz diye soruyorum?

Bu anayasada Peygamberlere indirilen (vahyolunan) kitapların olduğunu söylemeye lüzum yoktur. İnsanların düşünüp yaptıkları kanunlar, beşeriyeti yalnız madde aleminin ihatası içinde idare ve inkişaf ettirirler. Metafizik, yani maddenin ötesi ve letafetlerine göre kanunlara tâbi olan, başka alemlerle pek meşgul olmazlar.

Tanrı'nın anayasası ise, beşeriyetin hem maddi, hem de görsel görünmeyen metafizik alemleri de ihatase içine almış ve onlardan bize icmalen bilgi vermiştir. İnsanların yaptıkları kanunlar ne kadar mükemmel zannedilirse elisin, kanunu aslıya nisbeten yine noksandır. Çünkü, bunlar insanın nefesini tahrir eden, günah defimiz bir hayli fenalıkları, ocağı müstelzem bir tarzda tertip edilmemişlerdir. Edildikleri bile feredilse tamamiyle kabili tabii olamazlar.

Sizle konuşurken, size karşı bir yalan söylersem veya biri hakkında gıybet, yani dedikodu yaparsam, kulun yaptığı kanun beni cezalandırıyor mu? Birinin malından bir şey çalarsam, veya malından bir kısmını yakarsam, yakat bir kimseyi haksız olarak öldürsem, bu fenalıklarımı gizliyebildiğim taktirde, insanların adalet kanunlarına çarpılmaktan kurtuluyorum. Size evvelce söylemiş olduğum vicdan mahkemesinin zabıt kâtipleri yokmu? Bunlar fenalık ve iyiliginizi hiç bir şekilde karıştırmayarak, iç aleminizde bulunan defterinize harfiyen kaydederler. Bütün beşeriyete mahsus olan bu kanunu asli ile insanların yapabildikleri fer'î kanunlar arasındaki farkı, sözü uzatmamak için bir nebze göstermeye çalıştım. Akıl yetkin olan insaflıya bu kadarı kafidir.

Ey sevgili oğlum! dedenin sizin müsbet bilgilerinize belki zannettiginizden ziyade hürmetkârdır. Ve bunları da az çok okumuştur. Bu aleme mahsus maddi inkişaf ve terakkiyatın temeli bunlardır.

(Devamı sahife 4 de)

Kurtuluş

Yazarı: AHMET YAZICI

Kurtuluş, esaret zindanından hürriyet aydınlığına çıkıştır.

Kurtuluş, hürriyet için sarfedilen azim ve gayretin eser halinde gelişidir.

İnsanlığın asırlar boyunca uğruna kan döküldüğü en büyük mefhum hürriyettir. İşte bir talih eseri olarak düştüğümüz İsgalın pençesinden bizi kurtaran, hepimizi kurtuluş için birlik ve beraberliğe davet eden en büyük mefhum yine bu hürriyet mefhumu idi.

Vatan sevgisinin çağırduğu bu mutlu kelime uğruna diyar diyar cephe, cephe vuruşlarına ne mutlu!

O kara günlerle yağız aslanlarının isimsiz abidesi kalplerimizde en mukaddes köşesinde dikilidir.

Yurdun her köşesi fiilen İsgal altında iken, hatta İsgal bütün cibana yapmışken, cihana tek başına kafa tutarak ben bir yurt çetesiymiş diyebilme ve bu imanla yurdü düşmenden, müstevli gazabından kurtarabilmek için Türk olmak veya Türk gibi du-yabilmek lazımdır.

Bir Türk cihana bedeldir diyen Ata, "Toprak eğer uğruna ölen varsa vatanıdır," diyen şair muhakkak ki çok büyük hakikatları görmüşlerdir.

Kurtuluş için evini barkını terkeden ve bu gün gözlerinden sevinç gözyaşları, zafer ışıkları taştan kabraman kardeşlerimizi sevgi ve saygı ile selamlıyoruz.

Bir gün davullar bizi yine vatan için döğüşmeye çağırabilir. Bir gün yine zeyneplerin dul, sırma saçlarının yetim kalması mukadder olabilir. O zaman bizim için bir tek rehber vardır! ATA-TÜRK! (Bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen Türk İstiklâli, Türk Cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Muhtaç olduğun kudret davarlarındaki asil kanda mevcuttur.)

Şunu bilmek lazımdır ki; bu millet vatandaşlarının vatan uğrunda hayatlarını feda etmeleri pahaanna yaşayabiliyor. Onlar ölmelerdi vatani kurtarma idealini hiçe sayınlardı, esir de olsalar belki hayatın fena şartlarına intibakın yollarını bularlardı. Ve belki mesut da olurlardı. Fakat asil kanlı mehmetsler bu yüz karasını düşmanın suratına çarptılar; Atalarından kendilerine kalan kıraazı, beyaz, yağız renklerden yağız atlarına, kırmızı-beyaz bayraklarına çektiler, ve bizi yaratmak için öldüler. Eğer onlar ölmeseledir, tarihimiz bir da-ba açılmamak üzere kapanır, müstevliler bizi yok etmek için en İlgrenç tedbirlerle güle güle başvururlardı. Türk olan Budin,

(Devamı sahife 4 de)

Bağ-ı İrem

İki gün evvel 11 Ocak 1950 büyük Türk şairi Fuzulî'nin 394 üncü ölüm yıldönümü idi.

"İlimsiz şair, esası yok duvar gibi olur," diyen Fuzulî kudretli bir şair, aynı zamanda zamanın ilimlerine vakıf bağı bağına bir kıymettir.

Kudretini kalbinin heyecanından, ilhamını aşk ve ızdıraptan alan şairin şiirleri; dil bakımından, bize yabancı geldiği halde, müstesna bir şiiriyet ihtiva etmekte, coşkun ve ilâhî bir aşkın en güzel örnekleri olarak yaşamakta ve Fuzulîyi yaşatmaktadır.

Şiirlerinde çok bedbin görünen şair, aslında neş'eli, zarif, müstehzi ve mağrur bir şahsiyettir. Boşboğaz ve kendisine ait olmayan şeylere karışan manasına gelen "Fuzulî, mahlûsını almış olması; kudretine inanan ve güvenen bir haletirühiyenin ifadesi olsa gerektir.

Onbeşinci yüzyılın son yıllarında Irakta doğduğu, orada yaşayıp öldüğü bilinen şair; Bayat isimli bir Türkmen aşiretinden olup, Hille Müftüsü Süleyman efendinin oğludur. Asıl adı Mehmettir. "Şikâyetname," sinden de anlaşılacağı üzere, hayatı sıkıntılar içinde geçmiştir. Kербelâ'da taundan öldüğü söylenir.

Şairin beğenilen şiirlerinden birkaçını takdim ediyoruz.

Beni candan usandırdı cefadan yar usanmaz mı
Felekler yandı ahımdan muradım şem'i yanmaz mı
Kamu timarına canın devayı dert eder ihvan
Niçin kırmaz bana derman beni bimar sanmaz mı
Gamım pişan dıttardım ben dediler yâre kul ruşen
Dostum ol bifeva bilmem inanır mı inanmaz mı
Şebî hieran yanar canım döker kan çemî giryanım
Uyarur halkı efgânım kara bahtım uyanmaz mı
Gülü ruhsarım karşı gözümde kanlı akar su
Habibim faslı güldür bu akar sular bulanmaz mı
Değilim ben sana mail sen ettin akımı zail
Bana ta'neyleyen gafil seni görgeç utanmaz mı
Fuzulî rindî peydadır hemişe halka süsvadır
Sorum kim bu ne sevdadır bu sevdadan usanmaz mı

Aheylediğim servi hıramının içündür
Kan ağladığım goncel bandasının içündür
Sergeştelligim kâkülü müşginin ucundan
Ağüftelligim zülfü perişanın içündür
Bimar tenim nerkisi mestin aleminden
Hunlu çigerim la'î dürefşanın içündür
Yaktın tenimi vasf günü şem' tek amma
Bil kim bu tedarik şebî hieranın içündür
Kurtarmağa yağmayı gamından dil ü canı
Sa'yim nazar-i nerkisi fettanın içündür
Can ver gönül ol gamzeye kim bunca zamandır
Can içre seni sakladığım anın içündür
Vaiz bize dün düzeht' vasfetti Fuzulî
Ol vasf senin külb-i ahzanın içündür

Hayal ile tesellidir gönül mey-i visal etmez
Gönülden taşra bir yâr olduğun aşık hayal etmez

Sedayl ney haram olsun dedin ey sofîl salûs
Yele verdin hilâfî şer'ile namusun islâmın
Bu endam ile vee'diyattan demurmak istersin
İlâhî ney gibi sürâh sürâh olsun endamin

Selâm verdim rüşvet değüldür deyu almadılar

Şehir, yurt ve dünya haberleri

(Bağtarafı sahife 2 de)

De Gasperi bu gece istifa etmiştir

Cumhurbaşkanının meclis ve parti başkanları ile istişareden sonra yarın yeni kabineyi kurmağa yine De Gasperi'yi memur edeceği bildirilmektedir.

Tahrandan bildirildiğine göre Başbakan Saidi istifa etmiştir. Şah Başbakan Saidi'yi tekrar yeni kabineyi kurmağa memur etmiştir.

Zirai Bahisler:

Ziraatta inkılâp

Çukurova'nın zirai sahada gösterdiği inkişaf memnunlukla müşahade etmekteyiz. Bu hal; bana, yabancı memleketlerde zirai tekmül ve tecrübeleri etüd etmek ve bunlara kendi düşüncelerimizi de katarak sayın Çukurovalılara arz etmek düşüncesini ilham etti. Bu vesile ile hazırladığım seriyi takdim ediyorum:

Alan Benson tarafından yazılan «Ford'un Hayatı» isimli kitapta:

2000 yıl önceki usulü ziraat devam edemez.

1921 senesinde Ford'un çiftliğinde 3000 dönümlük biçilecek bağday vardı. Ford'un fabrikalarından bir kafele amele getirildi. Traktörler ve orak makineleriyle işe giriştiler. Tam dört günde bütün ekimler biçmiş ve ameliyat ikmal edilmişti. Ford'un çiftliğinde adet budur ki: bir mahsul biçilir biçilmez, toprak derhal yeniden sürülür ve ekilir. 1921 yılında 2500 dönüm yere bağday ekildi. Bu sahadan traktörlerle sürülmesine ve ekilmesine yalnız beşbuçuk gün kifayati etti.

Ford'un çiftliğinde bütün senelik ziraiat ameliyatı tam 21 günde iera edilir.

Şurasını nazarı itibara almak lazımdır ki; «bir çiftçi, ziraiat makineleri kullandığı takdirde, senede yalnız 25 gün çalışmakla; alada ziraiat usulleriyle ve senede 305 gün çalışmak suretiyle elde edebildiği mahsulden fazla mahsul alabilecektir ve senenin gerye kalan 340 gününde, pazarları müstesna olmak üzere, köy fabrikalarında çalışarak fazla para kazanabilecektir.

Ford diyor ki: «Otomobillerimize mahsul imalâthanelerden bazıları Detroit civarındaki köylerde su kuvvetile işletmektedir. Bunlar küçük, küçük atölyelerden mürekkeptir. Bu atölyelerde yalnız bir şey yapılmakta fakat iyi yapılmaktadır. Her köyde böyle sanayi atölyeleri bulunmalıdır. Köylerde bu gibi atölyelerin bulunması hem fabrikatölerin, hem de çiftçilerin menfaatleri iktisadındadır. Beyhude yere akıp giden su kuvveti, bu suretle müfit bir hale konursa, imal fiatı da bir hayli düşer. Bu ise iccasi kolay bir şeydir.»

20 asırlık bir zamandan sonra ziraiat usulünde esaslı bir tahavül fikrini ilk kafasına koyan adam Ford'dur. 20 asırlık zaman zarfında bunca terakkیاتı medeniye husule geldiği halde, çift sürme usulü hiç değişmemiş 2000 sene önceki şekli muhafaza etmiştir. Bu eksik ve ihliyyet Ford nazarı itibara alınıp ve çare bulmağa çalışmıştır.

(Devamı sahife 4 de)

950 Seçimleri Yaklaşırken

Baştatfı birincide

zaferin verdiği sarhoşluktan bir türlü kurtulamıyarak, bu muhalefeti işlemeyi, kendi programı içerisinde geliştirip bir nizam ve irtizam altına sokmayı düşünememiş ve becerememiştir. Seçimleri takip eden aylar ve yıllar zarfında husule gelen çözümler, ayrılmalar ve darılmaların sebebini bu beceriksizlikte aramak lazımdır. Ve yine bu düşünememiş ve becerememiştir ki; D. P. yi gelişecek yerde zaafa düşürmüş ve eski prestijini kaybetmiştir.

3- Şurası su götürmez bir hakikattir ki, muhalefet 946 yılına nispetle çoğalmamışsa da azalmamıştır. Ve ancak dağılmıştır. Bu güne kadar da, zemin bu kadar müsait olduğu halde, bir üçüncü veya dördüncü parti işi ele alıp, muhalefeti kendi potansında yoğunlaştırmayı akıl edememiştir. Etmişse bile azımsanamayacak kadar geç kalmıştır.

Netice olarak 950 seçimleri hakkında bugünden sarıh bir hükme varmak doğru olmaz. Fakat mülhaza ve mütalaa gözetiminde bulundurarak düşüncemize bir istikamet vermek ve tahmin etmek, günün şartları da hesaba katılmak şartıyla herhalde mümkün olacaktır.

Evela Halk Partisi, geçen yıllarla mukayese edilmese bile, çoğunlukta olan muhalefeti, beş ay içinde muvafık hale sokamaz.

Sonra, Demokrat Parti, pek büyük bir acemilik eseri olarak, saflarından kaçırıldığı muhalefeti kendi adına sandık başına götürmez.

Daha sonra, henüz kurulmuş olan Millet Partisi, bu kadar kısa bir zaman zarfında, ne kadar gayret sarfederse etsin, bu iki partiye herhalde yanaşamaz.

Demek oluyor ki, 950 seçimlerinin favorileri C. H. P. ile D. P. dir. Fakat bu iki favoriye de ganyan oynamak oldukça tehlikelidir. Çünkü bu arada bir üçüncü partinin sürpriz yapması ihtimal dahilindedir.

Biz favorilerden birinin, bir burun farkıyla birinci gelebileceğini hesaba katmakla beraber, 950 seçimlerinde her iki favorinin de başlıbaşına bir muvafakiyet kazanabileceğini tahmin edemiyoruz. Bize göre, eğer bir sürpriz olmazsa, netice başbaşa sona erecek ve galibiyet sayı hesabında aranacaktır.

Berdan

Tarsus C. H. P. ilçe kongresi

(Baştatfı sahife 1 de)

seçilmiş oldukları görülmüştür. Bu hale göre yönetim kurulu dördüncü yılki yönetim kurulu üyesinden beşi yönetim kurulu üyeliğine yeni girenlerden teşekkül etmektedir.

Denetçiliğe: Hidayet Güngör,

Küçük Ticaret İşlerinde Perahendeciler

(Baştatfı ikincide)

haiz oldukları taktirde esnaf vergisine tabi tutulurlar. Kara ve su üzerinde yapılan ulaştırma işleri ayrı hususiyetlere tabidirler.

Kara ulaştırma vasıtaları; Motorlu taşıyan veya hayvanla çekilen taşıtlardır. (Tömobil, kamyon arabası ve benzerleri gibi)

Su üzerinde ulaştırma vasıtaları ise; Motorlu veya yelkenli veya kürek ile çekilen araçlardır. (Vapur, gemi, kayık vesaire gibi)

Kara ulaştırma işlerinde

Bir gerçek kişinin on tanelen fazla arabası ve üç tanelen fazla otomobil veya kamyonu olmasızsa bu gerçek kişi esnaf vergisine tabi tutulur.

Su üzerinde ulaştırma işlerinde ise; İş sahibinin işlettiği ulaştırma veya ecr vasıtasını rüsum tonilato tutarı 300 tondan fazla olmaması lazımdır.

Kara veya su üzerinde ulaştırma işi ile uğraşan kimseler bir takvim yılı içinde tüccara, kurumlara, kamu idare ve müesseselerine yapılan işler katışığında alınan bedellerin tutarı 40 bin lirayı aşmazsa gene esnaf vergisi kanununa tabi tutulurlar. Tavassut işlerinde esnaf muafiyetinin özel şartları;

Herhangi bir nuamele veya hizmetin yapılmasında vasıta olmak, işi kolaylaştırmak, aracılık etmek, veya ara bulmak gibi işlerle uğraşanlardan, bir takvim yılı içinde aldıkları ücretlerin tutarı beşbin lirayı aşmayan kimseler gelir vergisi dışına bırakılarak esnaf vergisi kanununa tabi tutulurlar.

Küçük maden işletmeleri ile taş ve kireç ocaklarında, tuğla hamamlarında, Kum ve çakıl istihsal işlerinde esnaf muafiyetinin özel şartları:

Yukarıda sayılan işlerle uğraşan kimselerin bir takvim yılı içinde satışlarının tutarı 60.000 lirayı aşmazsa esnaf vergisi kanununa tabi tutulurlar.

Şimdiye kadar yazdığımız yazılarla ticaret ve san'at ve benzeri işlerle iştigal eden gerçek kişilerin gelir veya esnaf vergisi kanununa hangi hallerde tabi olacaklarını anlatmağa çalıştık. Bundan sonra ki bahislerimizde gene bu kanun üzerinde çalışmalar yaparak çetilli mevzuları aydınlatmağa devam edeceğiz.

Fikret Karayazıcı

Ziraatta inkılâp

(Baştatfı sahife 3 de)

1921 de şöyle diyor: "on sene sonra simdiki tarzı ziraatımız gayet eski ve iptidai görünecektir. İşini doğru düüst görmek isteyen çiftçi bir otomobil temin edebilir. Böyle bir nakliye vasıtası olduktan sonra ise, köydeki evi, çiftiğinden veya tarlasından 40-50 kilometre uzakta olmuş ne ehemmiyeti olabilir. 40-50 kilometrelik bir otomobil seyahatı sabahleyin hoş bir başlangıç, akşam lütf bir sonuçtur.

Hayvanat gübresine ihtiyaç yoktur. Toprak derinleştirilmek ve alt tabakası üstle getirilmek sureti ile kuvve imbativiyeyi arttırmak kabildir. Bu hususta yaptığımız tecrübelerden şu netice hasil olmuştur; Toprağı derin sürdüğümüz zaman, bu, ilk sene toprağın kuvve imbativiyesini arttırdı. Fakat ikinci sene tesirini gösterdi ve toprak daha ziyade mahsuldar oldu. 300 dönümlük bir buğday tarlasını 8 parmak yerine 12 parmak derinliğinde sürdük 10 buğul buğday aldık. Şimdi başka bir yerde toprağı 18-20 parmak derinliğinde sürmek için tecrübeler hazırlamak la meşguluz Toprak, iyileşmek için iyi işlemek ister. Toprağın kuvve imbativiyesi hava ile temasından hasıl olur.

Vedani

(Devamı var)

BERDAN

Cuma günleri çıkar,
Haftalık, Müstakil GazeteSahibi ve
Yazı İşlerini fiilen idare eden
SAMİ DURALİdare yeri: Şadırvanlı Han
Hususi daire — TARSUSYılığı : 5 Lira
6 aylığı : 3 Lira
Sayısı 10 KuruşResmî ilanların satışı 30 kuruş
Hususi ilanlar pazarlığı tabidirBasıldığı yer :
GÜLEK Basımevi — Tarsus

İ L A N

Tarsus Malmüdürlüğünden

1- Tarsus ilçesinde bulunan Kocabucak, Dipsiz, Barharlı, Kulak gölleri Berdan çayının balık avlanma mahalli 14.1.950 tarihinden 14.1.953 tarihine kadar üç senelik balık avlanma hakkı 28.12.949 tarihinden itibaren onbeş gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.

2- İlale 13.1.950 Cuma günü saat 10 da Tarsus Malmüdürlüğü odasında yapılacaktır.

3- Üç senelik muhammen bedeli 450 liradır.

4- Muvakkat teminat miktarı 33 lira 75 kuruştur.

5- Daha fazla malumat almak ve şartnamesini görmek isteyenlerin Tarsus Malmüdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

Dedenin Köşesi

(Baştatfı sahife 2 de)

Münevver veya öyle farzedilen bir gencimizin sesi, uzaklaştıkça kulağıma gelir gibi oluyor: Meneden ötesindeki alemler ve sığınadığınız bazı hususlar görülmüştüğü ve ispat edilmediği için, gerektiyarî olsa bile insanda bir şüphe uyandırıyor ve hep sözde kalıyor, der gibi oldu. Uzama zorunlu olan bu mubahesede yan ile mufassal cevaptan çekiniyorum. Yalnız bu meçhul sese karşı bir cevap vereceğim ki; isim ve adresimi gazete sahibinden öğrenerek ve bir gün bana gel. Karşı karşıya baba, evlât gibi oturalım. Yalnız fizik bilgisine az çok vukulan olusun. Ben sana bildiğim kadar fizik kanunları çerçevesi içinde, acizliğime rağmen, bu hali izah edeceğim. Ve belki de bu suretle, fen şubelerinden birinin işi yardımcı, yalnız sözde kalmayacak bir hakikatın varlığına, bir derseceye kadar nüfuz edersen Şüphelerin ya azalır, veya büsbütün dağılır.

(Devamı var)

Kurtuluş

(Baştatfı sahife 3 de)

Sofya, Belgrat, Türk beşliği olan Atillaların, Cengizlerin, Timuruların yitildiği Orta Asya, hâlâ be Türküm diye akmakta ısrar eden Tuna bu gün işgal kuvvetleri tarafından ya soysuzlaştırılmışlar veya miskinleştirilmişlerdir. Öyle ise bize düşen ödev, bizi yaşatmak için ölenlerin temiz kanlarını, düşman çizmeleri ile kirletmemek ve günü geldiğinde çocuklarımızı yaşatmak için gök kırıpmadan ölmektir.

Çukurovada her taş, her zerre toprak ALLAH-ALLAH seslerine karşın istiklâl duygularını içlerine sindirmişlerdir: Çukurova harbin güdültülü sesleriyle gökleri çatırdattı; yine ve bu karşılığa yurt severlerin bir aslan heybeti ile atılığını unutmamıştır.

Biz yine onlarız. Yine o millet, yine o babaların oğullarıyız.

Ahlâk

Yazan : AHMET YAZICI

Bizi bu konuyu konuşmaya yöneltmiş başlıca sebep okulların son müfredat programları ve bu programların ahlâk anlayışlarıdır. Ahlâk eğitiminde muvaffak olmanın yolu çocuklara soyut ahlâk kuralları biletletmekten ziyade onların yaşayışının ahlâki olmasını sağlamaya çalışmalıdır.

Yaşayışın ahlâki olmasını sağlamak ne demektir? Konumuzun esası budur.

Son elli sene içinde ahlâk kavramı 4 defa mesele olarak ele alınmıştır. 1-1318 Maarif programı: U lüm-u diniye ve ahlâkiye dersi, 2- Mevritiyette Darülmüallimin müdürü Sâti ile Ziya Gökalp arasında başlayan tartışma. 3- İkinci maarif şurasında Şura konusu olarak. 4- 1948 Müfredat programları ile.

Bunların az çok tarihi şekli etrafında konuşmak bugün kafalardaki soruların bir kısmına da cevap vereceği için görüşümüzce faydalıdır.

1- U lüm-u diniye ve ahlâkiye dersi ahlâkın temelini dine, Allah korkusunda arayan, ahlâk terbiyesini din terbiyesinden ayırmayan görüşün malıdır. Bu devirde soru ahlâk terbiyesi nasıl verilmelidir değil, din terbiyesi nasıl verilmelidir? Konuları Adab-ı mükâleme, iyilik, rabita ve itizam, cesaret ve beşaret, haysiyeti zâtiye, merhamet, metanet'i kalp, sabır ve sebat, ebna'yı cinsine muhabbet, nezaket, kanaat, ilim, sabır, hilm, tecrübe-i nefis, hürmet ve itaat, hakşinaslık, hayranlık, sadakat, nüvâziz ve mülayemet ebeveynce tazim ve tekrim, üstada hürmet ve itaat, riayet, ilim ve marifettir.

2- Bu dinî terbiye fikri karşısında Sâti şu fikri ortaya attı: Pedagojik terbiye şarttır. Bir insanın türlü kabiliyeti muvazencilerle gelişirse, ahlâk seviyesi kendiliğinden vücûda gelir. Terbiye kabiliyetleri TELİF ve TEVZİN'dir.

His ile aklı, inzibat ile hürriyeti telif etmek, ferde safdillik derecesine gelmeyecek bir samimiyet; basiretsizlik derecesini bulmayacak bir müteğabbislik; hülyaperestlik şeklini almayacak bir mefkûreperestlik; menfaat şekli almayacak bir iktisatperverlik, temin etmek... Ferdin bususî kabiliyetini kırmaksızın umumî kabiliyetini artırmak; hissîyatını kurutmaksızın muhakematına müsbetlik vermek; ananelere merbutiyet his-

Yeni istasyon binasının temeli törenle atıldı

Törende Sağlık Bakanı Kemâlî Bayazıt ve Bayındırlık Bakanı Şevket Adalan hazır bulundular

Dün 19 Ocak 1950 Perşembe günü, yıllardanberi yapılmamasını beklediğimiz İstasyon binasının temeli törenle atıldı. Ve bu suretle, tarihi şehrimizin önemli dertlerinden biri daha ele alınmış oldu.

Her türlü teşkilatıyla mükemmel ve modern bir şekilde yapılacak olan istasyon binasının memleketimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını candan temenni ederiz.

TÖREN;

Saat 16 da Sağlık Bakanı Kemâlî Bayazıt ve Bayındırlık Bakanı Şevket Adalan başta oldukları halde. Vekil Vali Eşref Erkut, Kaymakam Valâ Kurtiz, D. D. Y. 6. işletme müdürü ve müfettişleri, Su işleri 6. inçî işletme müdürü ve mensupları, Tarsus ve Mersin Belediye Başkanları, İçel ve Seyhan sağlık teşkilatları ileri gelenleri, İçel ve Seyhan C.H.P. İl idare kurulları başkanları ve ileri gelenleri, mat-

buat mensupları ve seçkin bir davetli kitlesi tören yerine gelmiş bulunuyorlardı.

Halkevi bandosunun çaldığı İstiklâl marşından sonra ilk konuşmayı yapan Belediye Başkanı Hilmi Seçkin, kısa ve fakat çok veciz ve heyecanlı bir ifadeyle Tarsusun tarihi ve iktisadi önemini belirtmişler, yıllardanberi istasyon binası için çökilen hasret ve heba olan servetleri belirterek, bu büyük davayı ele alan hükümete teşekkürle, binanın hayırlı olmasını temenni etmişlerdir.

Bundan sonra Hükümet adına konuşan Sağlık Bakanı Kemâlî Bayazıt: Tarsusun imar ve kalınması hususunda, her türlü bütçe imkânsızlıklarına rağmen, hükümetin en küçük fırsatlardan bile istifade etmekte olduğunu; memleketin istasyon binasına olan ihtiyacının çok evelden tesbit edilmiş ve ilk fırsatta ele alınmış olduğunu; Tarsuslular ara-

rasında gurur ve sevinç duyduklarını belirterek; "Ulaştırma Bakanı kemal Satır arkadaşımız bu mutlu gününüzdesiz hemşerileri beraber olmayı ve temeli bizzat atmaya çok arzu ediyorlardı. Fakat bütçe müzakereleri dolayısıyla gelemediler. Ve bu şerefli vazifeyi bana tevdi ederek, selâm ve sevgilerini sizlere ulaştırma rica ettiler." sözleriyle törene katılmış olan Bayındırlık Bakanı Şevket Adalan'ın temell atmasını Kemal Satır ve Tarsuslular adına teklif etmiş ve bu teklif alkışlarla desteklenmiştir.

Bunun üzerine Şevket Adalan ilk harcı temele inen bir çok zevat iyi temennilerde bulunarak temele harç koymuşlardır.

Törenden sonra Halkevinde Belediye tarafından verilen çaya gelinmiş ve çayı müteakip, Sağlık Bakanı Kemâlî Bayazıt, kısa bir konuşma yapıpark huzurdan (Devamı sahife 4 de)

Yeni Çukurova

Adana'da, YENİ ÇUKUROVA adında, haftalık siyasi bir gazete yayını sahasına atılmış bulunmaktadır.

Millet Partisi organı olan ve Diğ. Doktoru Hüsnü Reşit Soykan'ın idaresinde bulunan YENİ ÇUKUROVA'ya başarılar ve uzun ömürler dileriz.

BERDAN

Gelecek soyumuzda

Bir müddettenberi ara vermek zorunda kaldığımız «Şehirden Tipler» serimize gelecek sayımızdan itibaren tekrar başlıyoruz.

Bu vesile ile kıymetli okuyucularımızı selâmlarız.

leriyle teceddüde meclubiyet hislerini, vatan endişelerini millet endişelerini, milliyet muhabbetiyle insanîyet muhabbetini telif etmek; siyasi, millî, dinî, şahsî, meslekî mefkûreler arasında makul bir TERTİP ve MUVAZENE kurmak işte Sâtinin anladığı ahlâk terbiyesi budur.

(Devamı sahife 2 de)

Onun Arkasından

Yazan : MERCAN

Henüz çok genç denilebilecek bir çağda, oldukça uzun ve tatanalı bir mücadeleden sonra ömrünü ikmal etti. Nasıl, sessizce doğmuşsa, öylece öldü, gitti.

Bir han köşesinde dünyaya gelmişti. Yine bir han köşesinde, hayata doymadan, gözlerini bu fânî aleme yumdu.

Onun en yakın mesai arkadaşlarından biri ve en samimi dostu olarak şu satırları yazarken duygumda üzüntüyü tarif edemedim. Doğumunda hazır bulunmuşum. Ölümünde de baş ucunda bulunmak isterdim. Ne yazık ki, kismet olmadı.

Onu, en hummalı günlerinden tanırım. Çok iyi anlaşmış iki dosttuk. Ömrü bütün bir mücadele içinde geçti. Çok sızdırap çekti. Fakat bir an sarsılmadı. Ve hiç beklemediği bir zamanda kendisini doğuran düşüncelerin kurbanı oldu. Evet onu doğuran düşünce, kendi sahasında şahsî menfaatlarla sed çekmekti. Öldüren düşünce

de bu oldu. Ve onu hiç bir zaman tanımamış ve anlamamış olanların şahsî düşüncelerine kurban gitti.

O, esir olarak doğduğu halde esir yaşamamıştı. Temizliği ve samimiyeti cesaretini kamçılıyordu. Doğru ve dürüst oluğu, ne maddî ve ne manevî tazyiklere boyun eğmesine müsaade etmiyordu. Nitekim, eğilmedi.

Uzun kış gecelerinde başbaşa verir, dertleşirdik. Biraz bayalperestti. Hayatı, kendine göre bir anlayış ve karşılayış vardı. Mihnatin dostu, fakat minnetin efendisiydi. Onun için kimseye metelik vermezdi Ve kemedi.

Bu ölümlü; hangi sebepler, hangi hak ve hangi salâhiyetler hazırladı? Burası meçhull Fakat hakikat gün gibi ortada. Yılların yıkamadığı, türlü gayretlerin ye re seremediğini, üçbuçuk dakikada verilen bir karar, eğer tabir caizse başardı.

(Devamı sahife 4 de)

Ahlâk

Yazarı: AHMET YAZICI

(Baştafi sahife 1 de)

Ziya Gökalp «Ahlâk Buhranı» makalesiyle işe girer. Sâtinın çizdiği yolun cemiyete tesir eden değil, kendi halinde olan insanı yetiştireceğini diyor, zâhî ahlâkın devamını isteyenlere de ahlâk buhranının hakikaten dîni ahlâkın zayıflamasından doğduğunu ve iş bölümü olan yerlerde zâhîlerin azalmasının tabii olduğunu ve en iyisi dîni hüsnün zayıflamasından dolayı boş kalan yere «Sosyal mükâfata» yerleşmesini, (Zâhî bir diyanet yerine ahlâki bir diyanet; zâhî ahlâk yerine içtimâî ahlâk) koymamızı zarurluğunu anlatır.

İş bölümü olan yerlerde zâhî ahlâk için uğraşanları ahlâksızlığı körüklediğini «yaşamayan bir ahlâk zorla kabul ettirilmez» istenildiği nisbette buna karşı sosyal mukavemet mahiyetinde olan AHLAKSIZLIK ve fertçilik cereyanı da o kadar kuvvetlenmiş olduğunu anlatır.

«Mükâfat ve mücazat» makalesiyle de sosyal hayatın düsturları ve kanunlar (mütezzi hal) ile örfler (müntezir hal) halinde ikiye ayrıldığını; cemiyetin her hareket karşısında belli belirsiz bir mükâfat ve ceza verdiğini, yalnız bu mükâfat ve mücazat halinin düsturlar ve örflerle taban tabana zıt olduğu hâllerin de bulunduğunu «hatta birinin mükâbul tuttuğunu öbürünün zemmettiğini» yaygın ahlâkın (ÖRF) hükümünü ıcrâ edeceğini, (tahsin ve tecziyenin) de düsturlara göre verileceğini ızhâr eder ve şu hükme varır: Terbiye Sâtinın dediği gibi fertteki kabiliyetleri ahenkli surette geliştirme değil, (ferdin sosyal muhite uyması, intibakıdır)

a — Türk sosyal hayatına tesir edecek insan yetiştireceğiz.

b — Uyuşması gereken ahlâki kıymetler dâhil ve kahramanların hareket ve sözleridir.

c — Kanun ve talimatnamelerde tesbit edilecek mükâfat ve mücazat cemiyetin geleceğine uymalıdır.

Ziya Gökalp ahlâki da şöyle sualadı: Türkte ahlâk: Vatani meslek, ailevi, rahîti, medeni, şahsî, beynelmîlîl ahlâk.

Bu bölümü burada keserek İkinci Maarif Şurasına geçiyoruz.

3 — Bir yerde ahlâk varsa orada fert, millet «çeşitli iş bölümü ve topluluk halinde» insanlık vardır. Şurada bu üç unsurun telifi esas noktayı teşkil etmiştir. Burada Prof. Dr. A. Muhtar Özden ahlâk isimli kitabıyla tıbbî; F. Kerim Gökay biyolojik; hukukçular ceza ve istatistik; terbiyeciler - pedagoğlar da ilkelere bakımından ahlâki incelediler. Se-

(Devamı sahife 4 de)

ŞEHİR YURT DÜNYA HABERLERİ

Son günler zafında cereyan eden hadiseler, Sovyet Rusyanın Birleşmiş Milletler teşkilâtından çekilmeye karar verdiğini ispat eder mahiyettedir.

Birleşmiş Milletler teşkilâtının bir çok komisyonlarından «bir daha dönmek üzere» çekilen Rusya, evvelki gün de, iktisat komisyonu toplantısını terketmiş ve bu terke Beyaz Rusya, Polonya ve Çekoslovakya delegeleri katılmışlardır.

Bir müddet evvel türbini kırılmış olan ve tamir için «İtalya» havuzuna alınmış bulunan «Tarsus» yolcu gemisi, bir yangın tehlikesi tatılmıştır.

Haber verildiğine göre, hâla gemi içinde bazı tadilat yapılmakta ve pek alfranga görülen kırsimler alaturkaya çevrilmekteydi.

Yangını, kaynak makinesi se bep olmuş ve fakat çabuk söndürülmüştür.

Yüksek tahsil gençliği biri İstanbul'da diğeri Ankarada olmak

üzere; Kıbrısta Rum Ortodoks kilisesinin terip ettiği plebisiti ve Atina Talebe Birliğinin Kıbrıs'ta Yunanistana ilhakını isteyen nümayişlerini protesto etmek maksadıyla iki miting yapmışlardır.

Haber verildiğine göre, Rum Ortodoks kilisesinin yaptığı plebisiti; Türkiye ile Yunanistan'ın arasını açmak; Yunanistanda tekrar taraftar toplamak ve Akdenizde İngilizlerin durumunu zayıflatmak maksadıyla Sovyet Rusya hazırlamıştır.

Bilindiği gibi Kıbrıs «tarihî en eski devirlerindenberi, Yunanistanla hiç bir idarî ve siyasî birliği» olmamış bir adadır. Onun için, Kıbrıs üzerindeki Yunan emellerini ve Kızıl Rusyanın kıskırtıcı siyasetini gülünç kelimesiyle tasvir etmek yanlış olmuştur.

Eğer bir gün, İngilizler Kıbrıs'ta terke karar verirlerse; tarihî, coğrafi ve idarî bakımlardan olduğu kadar insanî bakımdan da Kıbrısın Türkiye'ye bırakılması ve anavatana kavuşması kadar tabii bir şey olamaz.

Yarı ciddi - yarı mizah

Ric'at eyledim

Sayın edibimiz Ethem Ongun üstadımıza

Ben geçenki yazdığım şiirimle savlet eyledim
Gerçi savlet eyledimse hakka hizmet eyledim

Kimseye târızimiz, isnadımız hiç yok iken
Bilmem artık kimlere isnad; töhmet eyledim

Yazdığım aynı hakikatdi evet bühtan değil
Doğrulukla ben ki ibraz; cehalet eyledim

Bazı eşhas yazdığımdan münfâil olmuş bana
Doğrusu bu halet ızhâr; hayret eyledim

Dostumuz bay İrfan okçu okları fırlatmada
Ben ona bu ane dek hizmet ve hürmet eyledim (1)

Aklü irfanı bana meçbul olan bir şahsa da
Şirimi ithaf edip cürm ü kabahat eyledim

Ben rücu ettim, o şiirin aslı yok astarı yok
Yazdığımdan şüphesiz şimdi nedamet eyledim

Cudi beyen başkısı ızhâr; gayz etmektedir
Karşıklık ben de peydayı husumet eyledim

Dalkavukluk mesleğinde hakka yokmuş itibar
Bu usul cari iken, ben bunda gaflet eyledim

Bir hakikat söylemek, yazmak kabahatmış Enis
Ben de artık yazdığımdan şimdi ric'at eyledim

TARSUSLU
S Enis Alpaytaş

(1) — Bay İrfan Okçu'nun şahısma ait hiç bir bayvânı olmadığı ve bu suretle bir ticarete bulunmadığı bilâhare anlaşılması olduğundan, keyfiyet bu veçhile tazvîh olunur.

Dedenin Köşesi

A. I den

(Geçen sayıdan devam)

Nerede kalmıştık? Bazı insanlar feleki cehennemî halleriyle terterler. Tanrı da böylelerine istediklerini veriyor, denilmiştir.

Kanunu aslide Tanrı buyuruyor mu ki: Ey kulum! Senin için takip edilecek iki yol var. Bir, doğru yoldur ki, hem dünya ve hem de ahiret için mucibi saadettir. Bu yolda rehberin, benim sözüm ve senin yüksek aklındır. İkincisi eğrilik yoludur. Ki rehberin iblis yani senin kuvvi vehmiyendir. Doğru yol, seni idrâk edemeyeceğin bir kemal ve saadete götürür. Eğri yol ise, seni doğruca feleki cehenneme iletir.

Haset, gıybet, hırs, yalancılık, ırz düşmanlığı, iftira, hırsızlık, katillik, gammazlık ve saire gibi fenalıklardan çekinmeyenler eğrilik yolunun yolcularıdır.

Diyanet ve ruhiyat âlimleri ve meselâ hocalar, papaslar, hanamlar, brehmenler bütün bunları beşeriyete anlatıyorlar. Fakat, bir takım kimseler yalnız dînemekle kâşiyor, nefislerini bu gibi fenalıklardan azade tutamıyarak, içlerini kirletiyorlar. İşte bu gibi insanlar sözle değil ve lâkin hal, fiil ve tarzı hareketleriyle Tanrı'dan, bir cehennemî istiyoruz, demiş oluyorlar mı?

Ey sevgili oğlum! Hatırla gelmesi me'mul olan vehmî bir düşünce ile dersin ki:

— Bir zaman dinlediğim yobazların masallarını, dedemiz de tekrarlamaktan başka ne yapıyor? Bu mefuz fikre cevap veriyorum:

— Bu alemde çeşit, çeşit kabiliyette insanlar var. Yobazlar yoktur diye iddia etmiyeceğim. Yalnız dedemiz böylelerinin refikî değildir. Lâkin şunu da iyi bil ki, yobaz masalcı diye zannettiklerini içinde öyle cevherler vardır ki; onların büyüklük ve kıymet derecelerine ne benim aklım ve ne de senin şimdilik idrâkin erişemez.

İnceliğini henüz anlamaktan aciz olduğum bir bilgi hakkında, mütehasıs bir profesörün konferansını dinledikten sonra, kavrayamayışım sebebiyle masalcı derssem, bu sözümle, bu konudaki cehaletimi kendim imzalamış olurum. Profesörün ihtisası dahilindeki bilgisine, şöhretine ve onu anlıyanların, ona karşı gösterdikleri hürmete riayetden dersini benimsemek akıllın işidir. Şöhretleri bütün dünyaya yayılmış şark ve garp, eski ve yeni metafizik âliplerinin, bunca aydınlatıcı neşriyatlarını vehme verip kabullenme-

(Devamı sahife 4 de)

Sağlık Bakisleri:

İç ve dış hararete
uygunluk sağlamlığın
temel kaidelerinden
birdir

YAZAN:

Dr. Ali Nadir Haya

Kıymetli okuyucularımızın bildikleri gibi iç harareten maksat vücudun, dış harareten maksat muhitin hararetidir.

İnsan sağlığını tehliye koya, çok defa havanın soğukluğundan ziyade, bu iç ve dış hararetin uygunluğudur. İnsan vücudunun 36,5 ile 37 derece arasında olan sabit harareti ne mükabil dış hararet değişebilir. Vücut, bu değişikliklere kendiliğinden harikulade bir mihanikiyetle uyuma çalışır. Meselâ; soğuk zamanlarda sathi damarcıklarını daraltarak mümkün mertebe az hararet kaybına çalışır. Buna mukabil sıcak zamanlarda bütün sathi damarcıklar genişliyerek fazla harareti dışarıya verir ve bu suretle vücut ısısını sabit tutar. Ancak şu var ki vücut, dış hararet değişikliklerine yavaş, yavaş uyar. Ani hararet değişmelerine ani olarak karşı koyamaz; bu suretle iç ve dış denge bozulur. Bir çok hastalık mikropları için bu, tam bir fırsattır. Bu sebeptendir ki, muhit harareti sık sık değişimlere maruz olan yerlerde, hastalık daha ziyade görülür.

Şurası da muhakkaktır ki insanlar, sağlıklarını tehlikeye koyan iç ve dış hararet dengesizliğine çok defa bizzat kendileri sebep olurlar. Meselâ sıcak bir odada oturarak veya hamamda banyo yaparak veyahut ateş karşısında çalışarak terleyen ve bütün vücut demar ve damarcıklarını genişlemiş olan, bir insan birdenbire soğuk bir muhitte çıkarsa iç ve dış hararete ani ve büyük bir dengesizlik vücutta getirmiş olur. Organizma ise buna hasta olmak suretile cevap verir.

Sağlığı ile şuurlu bir şekilde alâkah ve hastalıklara karşı mukavim olmak isteyen bir kimse, bu iç ve dış hararetteki denge kaidelerine uymalıdır. Bunun da pratik olarak manası şöylece hülasa edilebilir: Sıcak bir muhitte hafif ve az giyinmek, terlememek; soğuk bir muhitte çıkarken terin kurummasını bekleyip, kalın ve fazla giyinmek ve hiç bir zaman çok soğuk su ve diğer meşrubat içmemektedir. Sık, sık nezle, grip, enjin, bronşit, kulunç, mide barsak rahatsızlığı çekenler bu şekilde hareket ederlerse bir çoklarının bunlardan burtulması ve diğer birçok hastalıklara karşı da korunması mümkün ve muhakkaktır.

Bağ-ı irem

Geçen hafta 14 Ocak 1950 Milliyetçi Şairlerimizden Mehmet Emin Yurdakul'un 6 ıncı ölüm yıldönümü idi.

Sulh kongresine hitabeden bir yazısında:

"Elbette eski ve büyük bir tarih, yeni ve muasır bir medeniyet ve irfana, zengin bir şûr ve edebiyata, millî bir aşk ve imana sahip olan bir ırkın esir olmayacağına düşünceceğiz; elbette demir ve ateşin, mağlubiyet ve felâketin Türkün ruhunu öldüremeyeceğini takdir edeceksiniz; Dünyada tek bir mazlumiyet olmak üzere onu ebediyet ve insaniyet kapılarında haykırmayacaksınız ve unutmayacaksınız ki sizin üstünüzde de bir tarih ve tarihin üstünde de bir ALLAH vardır..", diyor Mehmet Emin; "Prensiblerine sadık, doğruluktan ayrılmaz, yurt ve milletin hakkını her şeyin üstünde gören, kanunsuz ve keyfi emirlerle daima mücadele eden, büyük bir şahsiyettir.

1869 da İstanbulda doğdu. Saâih Reis'in oğludur.

Doğumunun 75 inci yıldönümünde, büyük Türkçülerimizden Ziya Gökalp, "Emin bey Türklük için ilk defa çarpan bir şair kalbidir. Bu günkü gençliğin gönlünde daraban eden hisler, bu büyük kalbin inkışlarıdır.", demişti.

Bu münasebetle şairin beğenilen şiirlerinden birini takdim ediyoruz:

VUR!

Ey Türk vur, vatanın bâkîrlerine
Günahkâr gömleği biçenleri vur!
Kemikten taslarla şarap yerine
Şehitler kanını içenleri vur.

Vur, güzel aşklar cenazesinden
Kırmızı meç'aleler yakanları vur!
Şehvetin raksına yetim sesinden
Besteler, şarkılar yapanları vur!

Vur, katlin o kızıl sapanlarıyla
Dünyaya ölümler ekenleri vur!
Vur, zulmün o kanlı organlarıyla
Bir kavmi iplere çekenleri vur!

Vur, etten, kemikten saraylar kuran
O vahşi rubluları ezmek için vur!
Dört büyük rüzgâra küller savuran
O mücrim elleri kesmek için vur!

Vur sen de mukaddes hürriyet için
Dünyanın diktiği bayrak için vur!
Her dinin sevdiği adalet için
Her yerden haykıran bir halk için vur!

Vur aşkın ve hakkın zaferi için
Vur, senden bak dünya bunu istiyor.
Vur, yerde bak tarih senin seyircin
Vur, gökten bak Allah sana vur diyor.

Vur, çelik kollara kopana kadar
Olunca aşkla, kuvvetle vur!
Son düşman, son gövde kalana kadar
Olunca kinle, şiddetle vur!

Vur, senin darbenden çıkacak ateş
İntikam isteyen bir milletindir.
Alından doğacak kırmızı güneş
Bu senin ilâhî hürriyetindir!

Ziraat Bahisler:

Ziraatta inkılâp

2

Akaryakıt

Ford diyor ki: Bir dönüm yere ekilen patatesten elde edilen alkol o kadar çoktur ki, alkol motora ile 100 dönüm toprağı işlemeye kifayet eder. Demek oluyor ki, 1000000 dönüm patates ekilirse 100 milyon dönüm toprağı işleyecek akaryakıt elde edilebilecektir. Başka bir yerde % 80 ni alkol ve % 20 si benzol olmak üzere karıştırılarak elde edilen akaryakıtla, alkol motorlarını çalıştırdıklarını okumuştum. Ziraatta alkol motorlarının kullanılması demek her köyün akaryakıt ihtiyacını kendi başına temin etmesi demektir. Bu ise istihsalin çok nezu mal edilmesini temin edecektir.

Halen teknik Üniversite profesörlerinden olan Salih Murat; 20 yıl kadar önce, Amerikada 125 milyon beygir kuvvetinde makinenin istihsalde kullanıldığını yazıyordu. Bir beygir kuvveti makinenin 10 insan kuvvetine muadil olduğu düşünülerek olursa, 1 milyar 250 milyon insan kuvvetine muadil makinenin çalışmakta olduğu anlaşılacaktır.

1911 de Edmonnde Moulens' nin bir kitabında: Tenbel şarka bir kişilik işi, bir kişi yapar. Fransada beş kişilik işi, makine ile bir kişi; İngilterede 13, Bmerikada 17, Almandyada ise 25 kişilik işi, yine makine ile bir kişi yapar, diye okumuştum.

Alman Maliye Nazırı Karl Helfferichin, 1913 te nesredilen mali raporunun 20 inci sayfasında şöyle yazılıdır: 1907 de Almandyada istimal edilen buhar makinelerinin sayısı 124,000 ve bunların kuvveti müstahsalı 7,587,000 beygir kuvveti idi. bu miktardan 5, 185,000 beygir kuvveti yalnız istihsalde müstamel idi. Mezkûr rakamların ehemmiyetini takdir edebilmek için, buhar makinesinin beygir kuvvetinin insan kuvvetine nazaran farkını anlamak lazımdır. Buhar makinesinin bir beygir kuvveti 10 insan kuvvetine muadildir. Şu hesaba nazaran 1907 de Almandyada istihsal edilen buhar kuvveti 52 milyon müstahsil nüfusun kuvvetine muadildir. Makine hakkında şu izahatı vermekliğimin sebebi, ziraatta yapılacak inkılâbın önemini belirtmek içindir.

Bilindiği gibi Türkiyenin sahası 768 bin kilometre murabbahtır. Bin kilometre murabba bir milyon dönüm olduğuna göre, Türkiye 768 milyon dönümdür. Bir Alman istatistinde, Türkiyenin % 80 ninin kabili ziraat olduğu gösterilmiştir. Bu hale nazaran 614 milyon dönüm kabili ziraat toprağımız var demektir.

(Devamı sayfa 4 de)

Ziraat Bahisler:

Ziraatta inkılâp

2

(Bağtarafı sahife 3 de)
Traktör Fabrikası

Köy bütçeleri hakkında çok zaman önce tetkikatta bulundum. Vasatı olarak, bu bütçe köy başına 2000 lirayı geçiyordu. Bu miktar, mevcut 40.000 köyümüzle çarpılacak olursa, yıllık köy bütçesi tutarı 80 milyon lira eder. On yılda ise 800 milyon lira gibi mühim bir meblağı bulur.

1930 da İngilterede Ansvet mecmuasının başmuharriri; yılda 50 bin traktör imal eden bir traktör fabrikasının 8 milyon 700 bin İngiliz lirasına mal' olduğunu yazıyordu. Vakit gazetesi bu broşürü 1930 Eylül ayında Türkçeye çevirmişti. O günün rayicline göre, 8 milyon 700 bin İngiliz lirası, bizim parayla 56 milyon lira kadar birşey tutmaktaydı. Bir traktörün 600 parçasını yapan 600 tezgahın 700 bin İngiliz lirasına satın alındığını aynı broşür yazmaktadır. Bu başmuharririn adı Tiltmann'dı. Eğer biz isteseydik; köy bütçelerimizin yarısı ile, yılda 50 bin traktör yapabilecek kudrette bir traktör fabrikası kurabilirdik. Ve bu suretle bir çift öküz parasına köylülerimize birer traktör verebilirdik. Bunu yine de yapabiliriz.

Çukurovalıların traktör hakkında az da olsa bilgi sahibi olduklarını bildiğim için, yazacağım şeylere inanacaklarını ümid ediyorum. Yılda 50 bin traktör yapan bir fabrikamız olduğunu düşünelim. Bu ilk yıl sonunda 50 bin traktöre sahip olacağımızın ifadesidir. Bir traktör, yılda bin dönüm işlemek şartıyla 50 bin dönüm toprak işler. Traktörle işlenen bir dönüm toprağı hasılatı iki altın lira tahmin edilmiştir, 50 bin dönüm toprak işlemekle 100 milyon altın liralık hasılat elde etmiş olacağız. İktisadiyatın bu bahsini, ya zılarım yayımlandıkça tafsilatlı olarak izah edeceğim. Ve bu bahsa yapılacak tenkitleri ve ikazları memnuuylete karşılayacağım. Şu kadar ki, yapılacak olan tenkitler ve ikazlar, bütün düşünümle yani dört köşeli düşünebilen kimseler tarafından yapılmalıdır.

Türkiyede 40.000 köyün yıllık ziraatını bir ayda başarmak ve Ford'un dediği gibi köylüleri köy fabrikalarına kavuşturmak için, tabii olarak önemli fikirler yazmak zaruretindeyiz. Onun için, çeşitli milletlerin ve çeşitli zekalarını tecrübelerini ve bu tecrübelerini tatbik suretiyle elde ettikleri muvaffakiyetleri bir köşeye atamayız.

Yukarıda, bir beygir kuvveti makinenin 10 insan kuvvetine muadil olduğunu öğrendik.

(Devam edecek)

Vicdanî

Ahlâk

(Bağtarafı ikincide)

nucu özet olarak Bakanın nutkundan alabiliriz: (Çocuklarımız için ahlâk demek, kişisel varlıklarımızla Türk toplumunun varlığı ile tam kaynaşması demektir. Türk topraklarına yararlı olmak için "edilgin", değil "edkin", bir ahlâk gerektir. Bu ahlâkın ilkeleri millî faziletlerimizden çıkar. Millet manivelânın dayanma noktasıdır. Manivelânın kuvvet noktasında fert-mukavemet noktasında da ileri amaç olarak insanlık vardır.)

4 - Son Müfredat programlarında da bu görüş hakimdir. Millî Eğitim amaçları toplumsal, kişisel, ekonomik hayat ve insanlık münasebetleri bakımından ele alınmıştır.

Demek ki millî ahlâk sayılan münasebetler bakımından (ahlâkî tavrı içinde, yani iş hayatının neticesi olarak YAŞANMIŞ ve inanılmış bir hale geldiği zaman yerleşecektir).

Ribot'a göre ahlâk hissi; bir şeyi yapmak ve bir şeyden çekinmek hususundaki vazih, yahut müphem şudur.

Bu şuru incelersek ahlâkî şahsiyetin 3 görünüşünü tesbit ederiz. Yapmak, hissetmek, hüküm vermek.

Öyle ise ahlâkî bir fiil yapmak için iradî; ya yapma meylini ihtirastan kurtarıp ayarlamak için hissi; bu hissini doğruluğuna anlatan zihni faaliyeti icap ettirir.

Dışarıdan verilecek emirlerle değil pedagojik anlamdaki irade, his ve zihnin terbiyesi ile ahlâkî şahsiyeti yaratabiliriz.

Bu hissi; iradî, zihni terbiyenin muhassalası (VICDAN) ı meydana getirecektir. Ahlâk terbiyesi aynı zamanda vicdan terbiyesidir.

Ahmet Yazıcı

BİBLİYOGRAFYA

Pedagoji II.
Çocuk Ruhü
Ahlâk
Ahlâk Terbiyesi
Meşrutiyet devrinde ahlâk terbiyesi etrafında düşünceler
Maarif Şurasında ahlâk meselesi
Sosyoloji
Ziya Gökalp
Müfredat programları 1948

Halil Fikret Kanat
İbrahim Alaettin Gövsa
Ahmet Nihat
Hilmi Ziya Ülgen

Emin Erişirgil
Yunus Kazım Köni
Hilmi Ziya Ülgen
Enver Behnan Şapolyo
Millî Eğitim Bakanlığı

Dedenin Köşesi

A. İ. den

(Bağtarafı sahife 2 de)

mek insafsızlıkta inat etmek olmaz mı? Dünya yüzünde pek az olan bu gibi inatçıların, kendi nefislerine ne kadar zulmettiklerini idrâk edebilseler, bu idrâkin dehağtından titrerlerdi. Halbuki hakikat kervanı, böylelerine hüznüle bakarak yoluna devam etmektedir. (Devamı var)

Yeni istasyon binasının temeli törenle atıldı

(Bağtarafı sahife 1 de)

Tören den itibaren

1 - Sabahleyin bütün çarşı bayraklarla donatılmış bulunuyordu.

Haber aldığımızı göre, bir temel atma töreni vesilesiyle şehrin bayraklarla süslenmesini kaunussuz bulan D. P. keyfiyeti ilgili makamlara ihbar ve şikâyet etmişler ve D.P. ye mensup bir çok dükkân sahipleri, belediye zabıta memurları vasıtasıyla asırtılan bayrakları indirmişlerdir.

2 - Törene D. P. ileri gelenleri iştirak etmedikleri gibi D.P. mensupları da yok denilebilecek kadar az katılmışlardır.

3 - İlgili çevrelerden belirtildiğine göre, tören için belediye tarafından çıkarılan davetiyelerden, D. P. mensuplarına ya hiç veyahut çok az gönderilmiştir.

I L Â N

Tarsus Şehir Kulübü Yönetim Kurulundan

Tüzüğün II nci maddesi mucubince Kulüp Yönetim Kurulunun her yıl yenilenmesi gerektiğinden genel Kurulun toplantıya daveti yönetim kurulunun 9.1.1950 günü toplantısında kararlaştırılmıştır. Bu münasebetle kulüp daimi üyelerinin 22.1.1950 gününe rastlayan pazar günü saat 15 de Kulübe teşrifleri önemle rica olunur.

Tarsus Şehir Kulübü Başkanı
Fikri Ünlü

GÜNDEM

- 1- Yönetim Kurulu kararının okunması
- 2- Muhasip raporunun okunması.
- 3- Yönetim Kurulu asil ve yedek üyelerinin seçimi.
- 4- Haysiyet divanının asil ve yedek üyelerinin seçimi.
- 5- Mürakiplerin asil ve yedeklerinin seçimi.
- 6- Üye dilekleri üzerinde konuşma.

BERDAN

Cuma günleri çıkar,
Haftalık, Müstakil GazeteSahibi ve
Yazı İşlerini fiilen idare eden
SAMİ DURALİdare yeri: Şadırvanlı Han
Hususi daire — TARSUS

Yıllığı : 5 Lira

6 aylığı : 3 Lira

Sayısı 10 Kuruş

Resmî ilanların satırı 30 kuruş
Hususi ilanlar pazarlığa tabidirBasıldığı yer :
GÜLEK Basımevi — Tarsus

Satılık ev

Kızılmurat mahallesinde, Lutfi Boru'nun evi karşısında 4 ve 6 numaralı, birbirine bitişik iki ev, teker teker veya müşterek olarak satılıktır. Evlerin ayrı kapıları vardır.

4 numaralı ev; dört oda, bir mutfak ve geniş bir salona; 6 numaralı evde üç oda ve bir salona maliktir.

Almak veya görmek isteyenlerin Berdan gazetesi yazıhanesine müracaat etmeleri ilân olunur.

Güle Güle Kolarof

Politbüro'nun kızıl iplerine bağlı bir kukla gibi sahneye atıldığı zaman; ilk önce aramızdan birine, Kirof'un alınına vurulan kirli damgaya âlet olmuştun.

Dimitrof'un seyyahatını ve mâtüm akıbetini hazırlayanlar içinde seninde elin vardı.

Efendilerinden aldığın emirle, Kostov'u muhakeme ettirerek uşaklıkta aşâğılık meharretini bir kere daha isbat eden ve onu ortadan kaldıran yine sen oldun.

Fakat ne tecelli! Akıbet o kızıl kabusun dehşeti seni de kalbinden vurdu. Güle güle git Kolarof!...

Düşünelim idin ki; Kremlin emperyalizminin dahi, Politbüroys düstur yaptığı bir kaide varmış (VATANINA HAYIRLI OLMAYAN BAŞKALARINA HİÇ OLMAZ)... İstenilen komedyayı oynattıktan sonra, usaresi alınmış bir posaya çevrili - vermende bunu istat etmezmi?..

Yalnız, sen ve senin gibiler, suarına oturan KIZIL AHTA-POT'un ayaklarına bağlı hareketlerle, tarih önünde şöyle bir rütbe alırlar: Yabancı bir ruhun şahsiyetinize armağan ettiği UŞAKLIK ve VATAN HAINLIGI payesi... Bu da düşünüşünüze kâfi bir mükâfat olur sanırım!

Belki; evvelkilerden, sende ve seni takibedeceklerden bir ibret hissesi çıkaramadan, halâ bu kör zihniyete hizmette devam edecekler bulunacak ve o meşum yolda akıbetleri olan mülevves uşuruma kirli birer paçavra gibi düşecekler...

İşte o zaman ruhun memleketini ziyaret ederse şöyle göreceksin:

Haleflerinde yardımıla, bütün köleleşen, halâ VATANSIZ, HÜRRIYETSİZ hemşehrilerinin başlarında birer KIZIL YULARI!

Halâ, efendilerinin sırtlarında çaklayan kırbaçlarının izleri var.

İsterdim ki, bütün bunlar sana şu hakikatı öğretebilisin. (HAIN ONMAZ, EDEN BULUR.)

GÜLE GÜLE (!) git..... Kolarof.

Mahmut Yarman

Açık Teşekkür

Mersin Yardım Sevenler Derneği'nin 23 Ocak 1950 Pazartesi gecesi verilen balosu münasebetiyle; Tarsus'un Hamiyetli zenginlerinden Sayın Bay Şadi Eliyeşil, derneğimize 1000 lira teberrüde bulunmuşlardır.

Derneğimiz adına bu asil iste teşekkür etmeyi bir borç bilir, bu vesile ile saygılarımı sunarım.

Mersin Yardımsevenler Derneği Başkanı
Müzeyne Turhan

YENİ HİND CUMHURİYETİ
ilân edildi

İlk C. Başkanı Dr. Rajendra Parasad ödevine başladı

İngiliz kralı, Başkan Truman Attlee ve Acheson Hind Cumhuriyetine sulh ve refah temenni eden birer mesaj gönderdiler

Yeni Delhi 26 (a.a.) — Yeni Hind Cumhuriyeti bu sabah merasimle ilân edilmiştir. Törende bulunmak üzere yüzbinlerce insan Yeni Delhi'ye gelmiştir. C. Bşk.nı ile kabine hükümet konuğunda yemin ettikten sonra Irvin stadyumunda millî bayrak merasimle direğe çekilmiştir.

Cumhurbaşkanının and içme merasiminde kurucular meclisi üyeleriyle, yabancı devlet temsilcileri, yüksek devlet memurları ve ileri gelen şahsiyetler hazır bul-

unmuşlardır. Bundan sonra cumhurbaşkanının önünde merkez kabine üyeleri and içmişlerdir. Irvin stadyumunda askeri bir geçit yapılmıştır. 26 ve 27 Ocak günleri Hindistanda resmi tatil günü olarak ilân edilmiştir.

Acheson'un
Demeci

Vaşington 26 (a.a.) — Ache-

son Amerikanın Hollanda ve Endonezya hükümetlerine, Endonezya daki son karışıklıklara dair bazı tavsiyelerde bulunduğunu bildirmiş ve B. M. Endonezya komisyonunun bu meseleyi incelemeye hazır olduğunu söylemiştir.

Vişinski'nin kendisi hakkında bahsettiği ağır sözlerle de temas eden Acheson: "Bütün bunlar Rusyanın Kuzey Çini yutmakta olduğu hakikatını; değiştiremez, demıştır.

Biricik beyefendimiz

Tarz-ı kadîm üzre
Tekerleme

Hatib-i şehir ve üstad-ı binazir
sayın Enis Alpaytaç'a...

Ol tubfe-i ric'iyyeni gördüm de Enis'im,
Hayretle dedim ben, bu ne, üstad sayılan kim?

Bizler ne hatîbiz, ne edbiz, ne de şâir,
Şâhsın, varamaz kabına, bir nice meşâhir.

Bir fayda mı me'mûl, sana huzur-ü ganemden,
Neyler, ne ararsın, a hocam, böyle sanemden?

İthafın, bezlederek ol humeka'ya,
Vurdun seri, boğ destili, sersemce sakaa'ya.

İz'ansız, İrfansız çatmak bu, hazer kıl,
Bir kez daha, ric'atte ne yan, hem ne yakıl.

Hem savlele cür'et, neye hem ric'ate hâbiş,
Hiç doğru mu, tersüdeye ver, fiat-ı fâhiş?..

Şevk ehline, zevk ehline atfet ki mizâhı,
Bir kez daha bezleyleme sen âh ile vâhı..

Düşvar oluyor tarz-ı kadîmin sözü, şâir!..
Yok başka sözüm, cânım efendim buna dair.

E. O.

Sorarsan «Öz»vci»dir soyu «Beyefendi»nin, bak, vuruşta tığteber şahımerdan kalmıştır
«Rif'at»lü meclisinden kiyaset meydanına, koltuğunda iki tas, pür maharet dalmıştır

İnsan ve Esrarlı Hakikat

İnsan ihtiva ettiği esrarlı hakikatlar bakımından kâinatın bir hülâsasıdır

Dr. Ali Nadir Hayta

İnsan muhakkak ki kâinatın en seçkin ve esrar-ıngiz mahlûkudur. O, oldukça uzun süren ve kâkiyle anlaşılmasına imkân olmayan, birbiri arkasına sıralanmış devamlı bir istihale geçirerek; hiç bir ressamın ve heykeltıraşın yapamayacağı, canlandırılmayacağı bir güzellik ve mânâda gözlerini hayata açıyor. Bütün organları ve uzuvları istikbal için, ebedî bir hayat için en elverişli bir hale doğru geliyor. Onun gelişimine ufak bir göz atmakla, kâinat surlarının en zorlusunu karşı karşıya geldiğimizi anlarız.

Ayrı ayrı yaşama müddetleri pek kısa olan anne ve baba hücreleri, ayrılıktan ve ölümlülük mahkûmiyetinden birliğe geçtikleri zaman, ebedî hayat vâdini tebci ederler ve bu yolda ilk adımı atarlar. İkiliğin birlikte yok olduğu bu büyük ve mukaddes an, aynı zamanda akılların hayret ve hayşetten donup kaldıkları bir tekâmülün de başlangıcıdır. O tele hücre birliğini asla kaybetmeden milyonlarca hücreye anne olur. Bu milyonlarca hücre hiç bir el karışmadan, ilâhî kanunun hükmiyle karmakarışık bir yığın değil, en mutaassıp bir intizam ve incelikler incesi riyazi bir kat'iyet hudutları içinde olgunlaşır. Evet milyonlarca hücre şursuz değil, en berak bir şuur içinde ilâhî emri yerine getirmektedirler. Bizim şu beş duyugumuzun dışında kalan altıncı bir duygu âleminde neler oluyor neler?.. Görünüşte inanılmıyacak haller ve hadiseler hakikatta mütemadiyen husule gelmektedirler. Hakikat insanlara ve onların her zaman aldanmak ihtimali olan duygularına tabi değildir ve olamaz.

Milyonlarca hücrenin meydana getirdiği küçük insan taslağı üçüncü aydan itibaren gerçek şeklini almağa başlar, damar ve sinir organlarıyla örülür. Dördüncü aydan sonra kemik teşekkül etmeğe başlar ve birer etten manto ile örtülürler. Diğer taraftan kalp çalışmaya ve kan devran etmeğe başlar. Bu kan anne kanı olmayıp, bizzat rüşeym - insan taslağı - in yaptığı kandır. Anne ve çocuk kanları asla ve hiç bir zaman birbirlerine karışmaz. Çünkü birbirlerini tahrip ederler. İlk insandanberi hüküm süren bu ilâhî kanun, ancak geçen asırda alim SANDEŞTAYNER ve arkadaşları tarafından anlaşılmuştur. Bu alim bütün insan kanlarının dört esas guruptan ibaret olduğunu bulmuş ve bir insandan diğer bir insana kan vermenin şartlarını ortaya koymuştur.

Şu halde rüşeym nasıl beslenir ve annenin buradaki rolü nedir? Cevabı şöylece hülâsa edebiliriz. Anne çocuk için bir gıda deposudur. Anne ile çocuk arasındaki bütün alış veriş ilmi adı PLASENTA olan halkın "eş" dediği uzun vasıtasıyla gayet mahirane bir şekilde yapılır. Eşi içinde anne kanı bulunan pek çok gölcükler vardır. Küçük insan hususi tertibatıyla buradan şeker, yağ, vitaminler v.s. gibi gıda maddelerini ve havayı -oksijeni- alır, kânindeki işe yaramaz şeyleri iade

eder. Bu dünya içinde geçen dünyasız ilk hayat safhası doğumla kapanır. Bu devrenin bilhassa ilk ayları gelişmenin en sür'atli olduğu ve küçük insanın ihtiva ettiği sırların en cömert bir şekilde açığa vurulduğu, şekillendiği aylardır. Gerçekte bu açıklık, sırların sırlar haline gelmesinden başka bir şey değildir. Düşünen insan için bu bilinmeyenler âleminde ebedî ve ezelt hakikat bütün delilleriyle billür kaynak halinde çağlamaktadır. Ne mutlu bu kaynaktan içenlere...

SEBİL SULARI

Ölmek üzere olan Karaisalı Belediyesi'ne Mersiye

Yazan: AHMET YAZICI

Allah rahmet eylesin fena da sayılmazdın,
O kadar mahmurdun ki uykudan ayılmazdın.
Seni uyandıranın adı sence deliydi,
Varlığın memlekette gürlüğünden belliydi.
Kamyonu kaçırırdın ilçeden sabah erken
Aza'nı içi yaptın kanun olamaz derken.
Yerine adam yok mu göç edenle öleninin
Hoşuna mı gitmedi meclisine gelenin?
Lâfta öne geçenken geri kaldın her işte,
O meşhur azametin öldürdü seni işte!
Bizi öksüz bırakıp demek ki öldün evvah
Ah, ah belediye ah, vah vah belediye vah!

Elektrik işlerin bir hakan elindeydi,
O diktatörece jestler, yersiz emirler neydi?
Bütçelerin takati her şeye kaadir iken
Güçlük çıkarmalardan zevk mi alıyordun sen?
Başlanılan parkların adı bile kayboldu.
Vali, Bakan gelirken süprülen yollar noldu?
Çarşıda her bir esnaf coşmuştu yokluğundan
İnanın artık dostlar maya yaptık somundan,
Baktın ki memlekette üç, beş dükkân göz aldı
Otobüsün kontrolü kanapelere kaldı.
Bizi öksüz bırakıp demek ki öldün evvah
Ah, ah belediye ah, vah vah belediye vah!

Bu sözü tastik eder akıllı da deli de
Han olmamış yer var mı söyleyin Çeçelide?
Dikilen ağaççıklar boyun bükmüşler ölgün
Yollar bakımsızlıktan kan eğiliyorlar her gün.
Mademki belediye böyle hasta ve bitik
Açmalı değil midir bir küçük eczanecik?
En zalim hisler acır sancı çeken gebeye
Kaza hâlâ hasrettir diplomalı ebeye.
Hayali numaralar kapularda uyuyor.
Şalvarlı beki dayı soguklarda buyuyor.
Bizi öksüz bırakıp demek ki öldün evvah
Ah, ah belediye ah, vah vah belediye vah!

Memleket hizmetidir satırlarda gayemiz
Biz ki hiç bir partinin tellalı da değiliz.
Ben de biliyorum ki eksikler çoktur daha
Haydi belediyeye okuyalım FATİHA

Dedenin Köşesi

A. I. den

(Geçen sayıdan devam)

Hocam; bana, bir şahsın fenalık veya ayıbından bahseden insan, sırtına yüz okka kurşun koymuş gibi ağırlık verir derdi.

Ey benim sevgili arkadaşım! Bana da herkesin iyi taraflarını anlat ki, yüzüm gülsün. Herkesin kabahatını görmekten kör olduğum gün görüşüm berraklaştı.

Herhangi bir kimsenin kötü dilinden ve fi'li şerrinden halk emin olursa; o, ne mübarek insandır diye düşünür, ders alırım.

Cennetin, yalnız namaz ve oruçla kazanılacağını zanneden pintiye, zannın hakiki ilim olduğunu bilmediği için acır.

Hasıslık ve gıybet, semavatta aramızda bir çelik perdirdir. Şefkat burgusuyle onu delmeyi ihmal edersem dostlar balime ağlasın.

Bir yerde altundan bir heykel gördüm, Yanında bir insan duruyordu; biri ölü öteki diri iki kıymet. Yine bir yerde pırlantadan bir heykelle bir insana rastladım. İkisi de diri idi ve hakkın nuru ile aydınlanmıştı. Pırlanta heykelle kulağıma bir ses gelir gibi oldu; ben Allah'a çok ikraz ettiğim için, beni böyle nurlu ve zengin etti, diyordu. Doğrusu onun o haline gıpta ettim. Sen de ey oğlum! Bu remzimi anla. Öyleyse çocuklarıma nasihat edeyim bari. Halleriyle mütenasip olarak, düşkünlere yardım etsinler ve yüce Tanrımızı borçlandırsınlar da, benim gibi iki taraftan fakir kalmasınlar.

Bu âlemden refah içinde yaşadığım halde, mezarımdaki bağıktan başka, beşeriyetin hayırına bir eser bırakmamışsam, taş benden daha hayırlıdır. Mezarımın başlık taşı bir ilim müessesesinin temeline konulursa, onun yüzü suyu hürmetine, hazin ve manen perişan olan halim belki salâh bulur. P a r a l ı n ı n eseri, nasıl eserise; parasızın hikmet sözü veya halktan birine bir hizmeti de aynı şekilde bir eserdir.

Bir fakir; ah kudretim olsa da ben de bir okul, bir köprü, bir camii şerif yapıp bir eser bırakabilsem diye, içinden halis bir niyet geçirse, onun da bir eser yapmış gibi ücreti maneviye alacağını baş mürşid Muhammed (S.A.S.) beyan buyurmuşlardır.

Bunları ehlinden dinleyip öğrendiğim halde, neden uyanıp kendime geldiğime ben de şaşıyorum. Galiba imanım zayıf, onun için böyle oluyor. Sesini çok iyi tanıdığım şeytanın solumdan gelen iğvasını duyuyorum. Bakınız, mel'un kulağıma ne fısıldıyor:

— Yahu senden daha mutleki kim var? Orucun, namaz ve niyazın yerinde. Hacığa da niyetin var, Bu ibadetlerine güven.

(Devamı var)

San'at Okulları

Yazan : M. Bahşi

Berdan gazetesine san'at okulları hakkında bir tekkik yazı hazırlamamı tavsiye etmişlerdi. 7-Ocak 1950 tarihli "Bü gün" gazetesinde; Milli Eğitim Bakanının bütçe komisyonunda: "Teknik tedrisat sahasında yeni bir takım tedbirler almak için 100 milyon liralık tahsisata ihtiyaç görüldüğü ve bir kanun tasarıları hazırladığı, san'at okulu mezunlarına kredi verilmesi imkânları üzerinde durulduğu" yolundaki beyanatına o kâdım zaman bu tavsiyeyi bahırladım. Ve bu vesile ile, Kirk yıldanberi fırsat bolduğu t-krarladığım sanayi kalkınması konusuna, yeni hareketler ve yeni tasarılar bakımından, bir defa daha temas etmeyi uygun buldum.

Bu har astına girdikten sonra, localar yerine okullarda beslenmesi tabii olan sanayi, Mithat Paşa devrinde istahane şeklinde başlayan sanat okullarında, bu gün tam iktisaf etmeğe müsait saha bulmuş ve, son yıllarda bunun için umduğumuzun fevkinde müddi fedakârlıklar yapılmıştır. Bu son tasarıda yeni bir adım olacaktır.

Ancak bütün fedakârlıklara ve halkın gösterdiği büyük rağbete rağmen, bu gün elde edilen netice pek zayıftır. Bunun sebeplerini araştırmak ve çarelerini bulmak gerekir. Yeni tasarıda bu hususun gözönüne alınacağını sanıyoruz. Çünkü, durum bizden iyi olan mektep idarelerinin yıllık raporlarında; eksiklikleri, aksaklıkları ve alınması lazımgelen tedbirleri yazmış olmaları icabeder. Teknik öğretimin gelişmesi bahis mevzu olunca, bu raporlarında gözönüne alınması tabii görülür.

Bu arada, san'at alemindeki mahalli görüşlerinde hesaba katılması gerekir. Onun içindir ki, bu görüşleri ortaya almak faydalı olacaktır.

Bugün manzarada harici görüşü şöyleidir:

Yer yer milyolar sarfediler, tek san'at okulları kurulmuştur. Bunların gayesi; memlekete, bugünkü fen ve teknikle mücahhez san'atkâr yetiştirmek ve bu san'atkârlara iş sahası bulmak olmalıdır. Halbuki henüz bu gaye, den çok uzakta bulunuyoruz. Çünkü, Mektep mezunları iş sahasında hayal sükûtuna uğruyorlar. Bunlardan bir kısmı köy mekteplerine Öğretmen olarak gönderiliyor, bir kısmında dairelerde çalışıyor, bir kısmı mühim bir kâdında ya iş bulamadığı veya işe yeramadığı için meslek'i bırakıyor. Bu suretlede bunca para, emek ve ömürler heba olup gidiyor.

Görüşme göre, sanat mekteplerinde san'atla ilgili olmayan dersler kaldırılmalı, san'at dersle-

(Devamı sahife 4 de)

Bağ-ı irem

949 yılının son gününde çıkan gazteler; feylesof olarak tanınmış, şair olarak sevilmiş ve fakat adı, sevilmeyen şahsiyetler arasına katılmış olan Rıza Tevfik Bölükbaşı'nın öldüğünü haber vermişlerdi.

"Kalenderi" başlıklı şiirinde:

Arifsen kâmiller önünde eğil
İlimle övünme, sen kendini bil
Bağ-ı marifette, bir gül değil
Deste, deste çiçek derenlerdeniz

diyen Rıza Tevfik; 1868 de, şimdiki adı Çariburut olan ve Bulgar topraklarına karışmış bulunan Cesir Mustafa Paşa kasabasında doğmuştur.

Bölükbaşı'nın 81 yılı doldurmuş olan hayatı hakkında olduğu kadar; karakteri, felsefesi, kudreti, bilgisi, kıymeti ve diğer türlü cephelei hakkında da, böyle bir köşede izahat vermek mümkün değildir. Onun içindir ki biz, Rıza Tevfik'in yalnız edebiyat tarafını alarak ve onun bu cephesi hakkında söylenenleri "Yazılarında şahsiyetini gösterir lâubali, metin bir üslup; kuvvetli bir hayâl; hassas ve sayecü bir kâlp; yükselmek istiyen, zülmetleri araştıran faal bir fikir vardır. Lisans pürüzsüz değil, sade, güzel şiirler yazmıştır." Benimsiyerek, ona Tanrıdan rahmet diliyor, beğenilen şiirlerinden bazılarını taktim ediyoruz.

Udun tesiri

Çırağan devrini getirdi yade,
Sunduğun piyâle lüle mi nedir?
Lebinde titreyen cür'a-i bade,
Gonca gül üstünde jale mi nedir?

Fusun-u hüner var dest-i nazında,
Eda-yı hasret var sür-u sazında,
Gönüller inliyor ihtizazında,
Udunun nemesi nâle mi nedir?

Söyle ey gençliğin tac-ı gururu,
Nedendir ruhumun gizli süruru?
Kumral saçlarının hande-i nuru,
Mehtâb-ı hüsnünde hâle mi nedir?

"S-İmâ sen de unut yavrum"

başlıklı şiirin son iki kıta'sı:

Sabahı yok, nihayetsiz karanlıklar içinde
-Bir kıvılcım gibi- bir an beliririz, söneriz
Varlık budur benim için, hatta senin için de
"Bir hakikat var mı?" derken bir hayâl döneriz

Nice yüzler gördüm, geçti, ben unuttum besbelli
Her çehre bir hayalettir bu süreksiz rüyada
Unut yavrum, sen de unut bu öümlü dünyada
Her cefayı unutmaktır bizler için teselli.

Kıbrıs daima Türktür ve daima Türk kalacaktır

Neticesinin, Kıbrıs Rum ortodoks kilisesinin dosyalarında kalacağından şüphe olmayan mahut plebisitile; Atina talebe birliği adına komünist psikaryalar tarafından tertiplenen nümayişe, Türk gençliğinin asil ve vakur beycesini karşılık vermeye devam etmektedir. İstanbul, Ankara ve İzmirde tertip edilen mitinglerden sonra, geçen pazar günü Adanada da bir miting yapılmış: "Kıbrıs daima Türktür ve daima Türk kalacaktır, hakikati bir defa daha haykırılmıştır.

Ziraat Bahisleri:

Ziraatta inkılâp

3

Bir insanın yemiyesi 3 lira olduğuna göre, 10 insanın yemiyesi 30 lira eder. Eğer bir insan için bir beygir kuvveti makine çalıştırsak 30 liralık faide temin etmiş olacağız. Bunun on lirasını makine masraflarına karşılık tutacak olursak, bir adama, günde 20 lira vermiş olacağız. İşte Türk Milletinin refah ve saadetine merkezi sıklığı, nüfus başına bir beygir kuvveti makine çalıştırabilmektedir.

Bir beygir makine kuvvetinin on insan kuvvetine müadil olduğunu yazmışım. Bunun önemini size çok kuvvetli bir misal ile izah edeceğim. 1923 yılında Ford'un yıllık safi kazancı 123 milyon dolardı. O zaman bir doların bizim paramızla 225 kuruş olduğu düşünülecek olursa, Ford'un yıllık kazancının bizim para ile 276 milyon 750 bin lira edeceğini hesap etmek kolay olacaktır. Şimdi sayın okuyucu, beraberce Cumhuriyetin 15 inci yılına inelim ve hükümetimizin bütçesine bakalım. Hayretler içinde kalmamak elde değildir. Çünkü, o yıl bütçemiz 250 milyon liradır, yani Ford'un yıllık safi kazancından 26 milyon 250 bin lira eksiktir. Ford gibi bir sanayi adamına, bir hükümet bütçesini aşan ve böyle muazzam bir kazanç temin eden saik nedir? Bunu yapan makine kudretidir, okuyucularım. Verdiğimiz izahata inanamıyorsanız ve meraklı bir insanısanız Alan Benson'un kitabını okuyunuz.

Verdiğimiz bu misalden sonra, makinesi ziraatın yapacağı inkılâbın büyüklüğünü anlamak kolay olacaktır. Şu halde makinalı ziraatta hedefimiz ne olmalıdır? Bu sorunun cevabını bir cümle ile vermek mümkündür ve her köye on yıldı on traktör verebilecek bir traktör fabrikası kurmaktır. Bu temin edilebildiği takdirde, köyler köy fabrikalarına doğru yol almış olacaklardır. 18 milyon nüfusumuz için 18 milyon beygir kuvvetinde makine çalıştırabildiğimiz yıl, 180 milyon müstahsil insan makine çalıştırmış gibi bir netice alınacak ve refah duyulacaktır. Halbuki bugün ziraat ve sanal sahada çalışan müstahsil insan yekünümüz iki milyonu bulmaz. Bilişildiği gibi bir yılın istihsal günü 311 gündür. Bizim ziraatçılarımız yılda, iptidai vesaitle, ancak 150 gün çalışırlar, Eğer, bunun yukarıda yazdığımız gibi 18 milyon beygir kuvveti makine çalıştırmak suretiyle 180 milyon müstahsil çıkarabilirsek biro doksan nisbetinde, yani bugünün bir refahına karşı 90 refaha kavuşacağız demektir.

(Devamı var)

San'at Okulları

(Baştarafı sahife 3 de)

ri kuvvetlendirmeli, nazariyattan çok daha fazla tatbikat ve ameliyata önem verilmelidir. Diğer taraftan talebenin çok oluşu, atölye çalışmalarında yeter sıra ve zaman bulmaya imkân bırakmamaktır. Buna mani olmak için ders saatlarını azaltmak, iş saatlarını çoğaltmak lâzımdır. Yeni atölye şubeleri ve yeni tezgâhlar kurmalı, talebeyi boş bırakmamalı ve verimli çalışma metodları bulmalıdır.

Mektebi bitirenlerin iki yıllık bir staj devresi geçirmelerine ihtiyaç vardır. Bu staj için hakiki iş yerleri yaptırılmalı ve kendine yeterli hale getirilmelidir. Talebenin almakta olduğu ücretten münasip bir kısmı, ileride sermaye olmak üzere, tasarruf hesabına nakledilmelidir. Ve askerliği staj devresinde de tecil edilmelidir. Staj müteakkip sanatkar derhal askere alınmalı ve askerliğini

bitirdikten sonra, [tasarruf hesabındaki parası] kendisine verilmekle beraber, bir yere yerleştirmek veya kendi başına iş yapmak isteyenlerine, ayrıca bir yardım şekli bulunmalıdır.

Bunlardan başka stajını yapan ve sanat sahibi olan okul mezunlarına, ayrıca malî ve iktisadî imtiyazlarda düşünülmesi ve meselâ bunlar girdikleri atölyelerde, işçi sayısı haddi kaydından bir kaç yıl müddetle istisna edilmeli ve bu suretle hususî atölyelerde istihdam edilmeleri kolaylaştırılmalıdır. Yeni atölyeye açan okul mezunlarına malî tekâlif bakımından da bazı kolaylıklar gösterilmesi akla gelebilir. Sanayimiz kuvvetlenince, bütün bu fedakârlıkları kat kat fazlasıyla ödeyeceği şüphesizdir.

M. Bahşi

İlan

Tarsus Şehir Kulübü Başkanlığından

I

Tarsus Şehir Kulübünün 22 Ocak 1950 Pazar günü saat 15 de kulüp binasında yapılan yıllık adi genel kurul toplantısı tutanağının bir özeti ikinci maddeye çıkarılmıştır. Keyfiyet ilân olunur.

Yönetim Kurulu Başkanı
Sami Dural

II

Tarsus Şehir Kulübünün yıllık adi genel kurul toplantısına ait tutanak özeti

Tarsus şehir kulübü genel kurulu 22 Ocak 1950 Pazar günü saat 15 de kulüp binasında toplandı.

Oye çoğunluğunun toplantıda hazır olduğu tesbit edildi. rek; tüzük hükümleri gereğince, genel kurul toplantı başkanlığına Hakkı Açıkalin, katipliklere Mahmut Yarman ve Kemal Taşkın seçilmek suretiyle oturum açıldı ve gündemdeki maddelerin görüşülmesine geçildi.

1 — Yönetim kurulu raporu,
2 — Muhasip raporu okunarak kabul edildi.
3 — Oye dileklerine ait olan 6 ncı madde, yapılan teklif ve kabulü üçüncü maddeye alınarak, üyelerin dilekleri dinlendi ve karara bağlandı.

4 — Yapılan gizli seçim sonucunda yönetim kurulu asil üyeliklerine: Hüsnü Erdem, Sami Dural, Reşat Karamehmet, Kemal İğören, Tacittin Boysan, Mahir Sucularlı ve Ali Göçük; yedek üyeliklere: Mahmut Yarman, Mehmet Kuradacı, Kemal Taşkın, M. Nuri Gürkan, Naim Barutçu, M. Mahir Pekcan ve Fikri Önlü'nün seçilmiş oldukları görüldü.

5 — Haysiyet divanı asil üyeliklerine Mahir Kürklü, Ve-yis Ekener, Sabri Aydın, Hakkı Açıkalin ve Ahmet Eren; yedeklerine: Münir Işık, Celâl Gözüsulu, İsmail Çiğdem, Hayri Barutçu ve Ömer Özkardeş;

6 — Denetçilerin asil üyeliklerine: Ahmet Ziya Çakıter, Osman Doğruöz ve Azim Atınç; yedeklerine; Müslüm Polat, İbrahim Ergünay ve Nezih Baran oy birliği ile seçilmiş; gündemde görüşülecek başka madde olmadığı için oturuma son verilmiştir.

İlan

Tarsus Şehir Kulübü Başkanlığından

I

Tarsus şehir kulübünün 22 Ocak 1950 tarihinde yapılan, yıllık adi genel kurul toplantısında; kulüp yönetim kurulu üyeliklerine seçilmiş olan zevatın, 23 Ocak 1950 tarih ve 8 sayılı yönetim kurulu kararıyla yapılan vazife taksimine göre öz ve soyadları, meslek ve sınıfları ve ikametgahları ikinci maddeye çıkarılmıştır.

Keyfiyet Cemiyetler kanununun değişik 5 inci maddesi gereğince ilân olunur.

Yönetim Kurulu Başkanı
Sami Dural

II

Yönetim kurulu üyelerinin

Vazifesi	Adı ve Soyadı	Meslek ve sanatı	İkametgâhı
Başkan	Sami Dural	Berdan G. Sahibi	Çataklı m. 64 N. 056
Başkan V.	Hüsnü Erdem	Doktor	Kızımurat mahallesi Sok. 42 No. 4
Umumi kâtip	Tacittin Boysan	çiftçi	Tabakhane mahallesi Sok. 143 No. 10
Komiser	Kemal İğören	Avukat	Şehitkerim mahallesi Sok. 158 No. 9
İdare müdürü	Reşat Karamehmet	Fabrikatör	Müftü m. S 87 No. 24
Muhasebeci	Ali Göçük	Tacir	Tabakhane mahallesi Sok. 152 No. 19
Veznedar	Mahir Sucularlı	manifaturacı	Camlıatik m. No.17A

ilan

Tarsus şehitler anıtı kurma ve mücahitlere yardım derneği başkanlığından

Derneğimizin yıllık adi genel kurul toplantısı 30 Ocak 1950 Pazartesi günü saat 20 de Halkevi salonunda yapılacağından, Dernek üyelerinin mezkûr gün ve saatta halkevi salonuna teğriflerini rica eder saygılarımı sunarım.

B a ş k a n
Şadi Eliyeşil

G ü n d e m :

- 1 - Yönetim kurulu raporunun okunması
- 2 - Muhasip raporunun okunması,
- 3 - Dernek tüzüğünün 5 inci maddesi (e) bendi ile 20 inci maddesinin değiştirilmesi,
- 4 - Yönetim kurulu seçimi.
- 5 - Denetçi seçimi.

T. G. Ziraat Bankası

Vadesiz tasarruf hesapları
1950 yılı ikramiyeleri:
İstanbul ve Ankara'da
8 EV,

Ayrıca

200,000 Liralık
Para ikramiyeleri.

Ev kazanan isterse bedelini alabilir.

Acele 150 Liralık bir hesap açtırınız.

Her 150 lira için ayrı bir kur'a Numarası verilecektir.

ÇEKİLİŞ TARİHLERİ:
10 Mart, 15 Mayıs, 30 Haziran
* 31 Temmuz, 29 Ağustos,
30 Eylül, 28 Ekim, 30 Aralık
İkramiye giriş şartlarını
Bankalarımızdan öğreniniz.

BERDAN

Cama günleri çıkar,
Haftalık, Müstakil Gazete

Sahibi ve
Yazı İşlerini fiilen idare eden
SAMİ DURAL

İdare yeri: Şadırvanlı Han
Husust daire — TARSUS

Yıllığı : 5 Lira

6 aylığı : 3 Lira

Sayı 10 Kuruş

Resmî ilânların satışı 30 kuruş
Husust ilânlar pazarlığa tabidir

Basıldığı yer :
GÜLEK Basımevi — Tarsus